

Międzynarodowy Słownik Terminów Metrologii Prawnej

Główny
Urząd
Miar

Międzynarodowy Słownik Terminów Metrologii Prawnej

Warszawa 2015

Niniejsze polskie wydanie „Międzynarodowego Słownika Terminów Metrologii Prawnej” jest tłumaczeniem „International Vocabulary of Terms in Legal Metrology” OIML V 1 Edition 2013 (E/F).

Tłumaczenie ww. słownika zostało wykonane w Głównym Urzędzie Miar, który ponosi wyłączną odpowiedzialność za treść niniejszej edycji.

The present edition of “Międzynarodowy Słownik Terminów Metrologii Prawnej” is the Polish translation of the „International Vocabulary of Terms in Legal Metrology” OIML V 1 Edition 2013 (E/F).

The translation was made at Główny Urząd Miar (Central Office of Measures, Poland) which has the full responsibility for this edition.

W niniejszym przekładzie *VIML* zacytowano fragmenty normy PN-EN ISO/IEC 17000:2006 za uprzejmą zgodą Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Tłumaczenie i opracowanie tekstu:

dr inż. Jerzy Borzymiński (Biuro Metrologii Prawnej, GUM)

ISBN 978-83-940756-1-3

Wydawca:

Główny Urząd Miar, ul. Elektoralna 2, 00-139 Warszawa
tel. 22 581 93 99, fax 22 581 93 92

Druk i oprawa:

Firma Poligraficzno-Intrologatorska UDZIAŁOWIEC Sp. z o.o.,
www.udzialowiec.com.pl

Spis treści

Słowo od wydawcy/A word from the publisher	5
Przedmowa	7
Wprowadzenie	9
Zakres	11
Układ treści wydania polskiego.....	11
0. Terminy podstawowe.....	12
1. Metrologia i jej aspekty prawne.....	19
2. Czynności metrologii prawnej	22
3. Dokumenty i cechy w metrologii prawnej	31
4. Klasyfikacja przyrządów pomiarowych	33
5. Budowa i działanie przyrządów pomiarowych	38
6. Oprogramowanie w metrologii prawnej	45
Aneks A. Terminy odnoszące się do oceny zgodności	47
Indeksy:	
język angielski.....	59
język francuski.....	63
język włoski.....	67
język słowacki	71
język polski.....	75

SŁOWO OD WYDAWCY

W 2013 r. opublikowane zostało nowe, drugie wydanie *Międzynarodowego Słownika Terminów Metrologii Prawnej (International Vocabulary of Terms in Legal Metrology – VIM; OIML V 1, edition 2013 (E/F) L)*. Do opublikowania zatwierdził je Międzynarodowy Komitet Metrologii Prawnej na swoim 48. posiedzeniu w Mieście Ho Chi Minh, w Wietnamie w październiku 2013 r. Powstało ono drogą nowelizacji wydania z 2000 r., a nowelizację podjęto po opublikowaniu *Międzynarodowego Słownika Metrologii (International Vocabulary of Metrology – VIM)* w 2008 r. Taka kolejność zdarzeń wynika m.in. z dbałości o zachowanie jednolitości terminologii metrologicznej. Świadczy o tym m.in. stwierdzenie: „Wszystkie terminy i definicje zawarte w trzecim wydaniu *VIM*, opublikowanym również jako *OIML V2-200:2012*, są w całości przyjęte przez OIML i mogą być stosowane w dziedzinie metrologii prawnej.” *VIML 2013*, jest w porównaniu z wydaniem z 2000 r., znacznie rozszerzony, przybyło kilka rozdziałów i znacznie zwiększyła się liczba haseł.

Postanowiliśmy przygotować polską wersję *VIML*. Zamiarem naszym było dodać do tej publikacji indeksy terminów w kilku innych jeszcze językach. Na razie publikujemy indeks włoski i słowacki, ale mamy nadzieję otrzymać jeszcze indeksy terminów *VIML* od kolegów z innych krajów. Załączymy je do wersji internetowej niniejszego wydania.

Mamy nadzieję, że polskie wydanie *VIML* przyda się nie tylko metrologom i nie tylko specjalistom z zakresu metrologii prawnej. Może także metrologom z innych krajów.

Główny Urząd Miar
listopad 2015

A WORD FROM THE PUBLISHER

In 2013 the second edition of the *International Vocabulary of Terms In Legal Metrology – VIML* (OIML V 1, edition 2013 (E/F)) was published by OIML. It was approved for final publication by the International Committee of Legal Metrology at its 48th meeting in Ho Chi Minh City, Viet Nam in October 2013. It was compiled by way of revision of the edition which had been published in 2000 and it followed the publication of the *International Vocabulary of Metrology – VIM* in 2008. Such a sequence of events was a result of having in mind the uniformity of metrological terminology. This is confirmed by the statement: “All the terms and definitions of the third edition of the *VIM*, published by the OIML as OIML V2-200:2012 are fully adopted by the OIML and are applicable in the field of legal metrology.”

Comparing to the 2000 edition the *VIML 2013* edition is significantly extended. It contains a few new chapters and the number of entries is much larger.

We decided to elaborate the Polish version of the *VIML*. Our intention was to enclose alphabetical indexes in some other languages. So far we have indexes in Italian and Slovakian and we enclose them in this edition but we hope to receive indexes from the colleagues from some other countries. Those ones will be enclosed in a soft copy which will be available online at our website.

We hope that the Polish *VIML* edition will be useful not only for metrologists and specialists in legal metrology. Perhaps it also will be useful for the metrologists abroad.

Central Office of Measures
November 2015

Przedmowa

Międzynarodowa Organizacja Metrologii Prawnej (OIML) jest światową organizacją międzyrządową, której głównym celem jest harmonizacja przepisów i kontroli metrologicznej, stosowanych przez krajowe służby metrologiczne lub organizacje z nimi związane w krajach członkowskich. Głównymi kategoriami publikacji OIML są:

- **Zalecenia Międzynarodowe (OIML R)**, stanowiące modelowe uregulowania, w których określone zostają charakterystyki metrologiczne wymagane w przypadku niektórych przyrządów pomiarowych oraz w których wyspecyfikowane są metody i sprzęt do sprawdzania ich zgodności. Kraje członkowskie OIML powinny wdrażać te zalecenia w największym możliwym stopniu;
- **Dokumenty Międzynarodowe (OIML D)**, mają charakter informacyjny, a ich celem jest harmonizacja i doskonalenie prac w dziedzinie metrologii prawnej;
- **Przewodniki Międzynarodowe (OIML G)**, mają także charakter informacyjny, a ich celem jest dostarczenie wytycznych dla stosowania pewnych zaleceń w metrologii prawnej; a także
- **Międzynarodowe Publikacje Podstawowe (OIML B)**, które określają zasady działania różnych struktur i systemów OIML.

Projekty Zaleceń, Dokumentów i Przewodników OIML są opracowywane przez Grupy Projektowe powiązane z właściwymi Komitetami Technicznymi lub Podkomitetami, w skład których wchodzi przedstawiciele Państw Członkowskich OIML. Uczestnikami tych prac są również międzynarodowe i regionalne instytucje, pełniące rolę konsultantów. Ponadto podpisane zostały umowy o współpracy pomiędzy OIML a innymi instytucjami, takimi jak np. ISO i IEC, w celu zapobiegania ustanawianiu wzajemnie sprzecznych wymagań. Dzięki temu wytwórcy i użytkownicy przyrządów pomiarowych, laboratoria badawcze itp. mogą jednocześnie korzystać z publikacji OIML oraz publikacji innych instytucji. Międzynarodowe Zalecenia, Dokumenty, Przewodniki i Publikacje Podstawowe są wydawane w języku angielskim (E) i tłumaczone na język francuski (F), a ponadto podlegają okresowej nowelizacji.

Dodatkowo, OIML dokonuje lub uczestniczy w publikacji **Słowników (OIML V)** i okresowo zleca ekspertom z dziedziny metrologii prawnej opracowanie **Raportów Ekspertkich (OIML E)**. Służą one dostarczaniu informacji oraz opinii, choć wyrażają wyłącznie punkt widzenia autora bez angażowania komitetów technicznych ani podkomitetów czy też CIML-u. A zatem nie muszą być koniecznym wyrazem poglądów OIML.

Niniejsza publikacja – oznaczona: OIML V 1, edition 2012 (E/F) – opracowana została przez Komitet Techniczny 1 Terminologia. Do opublikowania zatwierdził ją Międzynarodowy Komitet Metrologii Prawnej na swoim 48. posiedzeniu w Mieście Ho Chi Minh, w Wietnamie w październiku 2013 r.

Publikacje OIML mogą być pobierane ze strony internetowej OIML w postaci plików PDF. Dodatkowe informacje na temat Publikacji OIML można uzyskać w siedzibie głównej OIML:

Bureau International de Métrologie Légale
11, rue Turgot – 75009 Paris – France
Telephone: 33 (0)1 48 78 12 82
Fax: 33 (0)1 42 82 17 27
E-mail: biml@oiml.org
Internet: www.oiml.org

Wprowadzenie

Historia niniejszej edycji *Międzynarodowego Słownika Terminów Metrologii Prawnej* (VIML) pokazuje wzajemną zależność pomiędzy poszczególnymi obszarami metrologii oraz jak ważna jest zharmonizowana terminologia w metrologii.

Prace nad harmonizacją terminologii stosowanej w obszarze metrologii prawnej rozpoczęto w OIML w 1961 r. Zainicjował je Profesor Jan Obalski, który odegrał wiodącą rolę w przygotowaniu pierwszego wydania słownika terminologicznego pt. *Vocabulary of Legal Metrology* (VML) [*Słownik Metrologii Prawnej*]. Słownik został zatwierdzony przez 3. Międzynarodową Konferencję Metrologii Prawnej w 1968 r. i opublikowany w 1969 r. To pierwsze wydanie zostało później uzupełnione przez dwa addenda zatwierdzone przez kolejne Międzynarodowe Konferencje Metrologii Prawnej: czwartą w 1972 r. i piątą w 1976 r.

Drugie wydanie VML, obejmujące tekst wydania pierwszego i obu addendów, opublikowane zostało w 1978 r. w wersji dwujęzycznej angielsko-francuskiej.

Potrzeba harmonizacji terminologii metrologicznej w skali światowej spowodowała wyselekcjonowanie pojęć ogólnych, stanowiących podstawowy, wspólny dla różnych dyscyplin technicznych zasób terminologiczny, a następnie wspólne opracowanie przez siedem organizacji międzynarodowych (BIPM, IEC, IFCC, ISO, IUPAC, IUPAP oraz OIML) *International vocabulary of basic and general terms in metrology* (VIM) [*Międzynarodowego Słownika Podstawowych i Ogólnych Terminów Metrologii*], który opublikowany został w 1993 r.

Ważność międzynarodowych aspektów terminologii metrologii prawnej i potrzeba posługiwania się wspólnym językiem we współpracy międzynarodowej spowodowały kontynuację pracy nad *Vocabulary of Legal Metrology*, choć większa część jego tekstu została przeniesiona do VIM. Wznowienie prac nastąpiło w 1995 r., a w 2000 r. opublikowany został *International Vocabulary of Terms in Legal Metrology* (VIML).

W międzyczasie jednak trwały też prowadzone przez *Joint Committee for Guides in Metrology* (JCGM) [*Wspólny Komitet ds. Przewodników Metrologicznych*] prace nad nowelizacją VIM. Celem ich było między innymi rozszerzenie jego treści o zagadnienia pomiarów w dziedzinach,

które w poprzednich wydaniach nie zostały uwzględnione w wystarczającym stopniu. Ponadto pewna liczba ważnych pojęć ogólnych (np. spójność pomiarowa, niepewność pomiaru) otrzymała nowe definicje. W wyniku tych prac w 2008 r. ukazało się 3. wydanie *VIM*. Przy tej okazji otrzymał on nowy tytuł: *International vocabulary of metrology – Basic and general concepts and associated terms (VIM)* [*Międzynarodowy Słownik Metrologii – Pojęcia podstawowe i ogólne oraz terminy z nimi związane (VIM)*]. Celem tej zmiany było podkreślenie fundamentalnej roli, jaką odegrały pojęcia w opracowaniu słownika.

Opublikowanie trzeciego wydania *VIM* oraz upływanie ośmiu lat od opublikowania *VIML*, stały się przesłanką do rozpoczęcia nowelizacji drugiego z nich. Rozwój, który nastąpił w tych latach, przyniósł wzrost roli oceny zgodności i narzędzi oferowanych przez oprogramowanie komputerowe oraz zmianę spojrzenia na tradycyjne formy metrologii prawnej. Wydaje się, że rozwój ten znalazł adekwatny wyraz w nowym wydaniu *VIML*.

Wszystkie terminy i definicje zawarte w trzecim wydaniu *VIM*, opublikowanym również jako OIML V2-200:2012, są w całości przyjęte przez OIML i mogą być stosowane w dziedzinie metrologii prawnej. Tym niemniej uznano za celowe zacytowanie pewnej liczby tych terminów w *VIML*. Zawiera je Rozdział 0. Ponadto biorąc pod uwagę coraz szersze stosowanie oceny zgodności uznano, że również pewna liczba terminów z jej zakresu powinna zostać zacytowana w *VIML*. Zaczepnięto te terminy z normy ISO/IEC 17000:2004 *Conformity assessment – Vocabulary and general principles* [w polskim wydaniu z normy PN-EN ISO/IEC 17000:2006], a zawarte są one w Aneksie A.

Zakres

Zbiór terminów i definicji zawartych w niniejszym Słowniku odnosi się do różnych aspektów metrologii prawnej, o których mowa w publikacjach OIML. Jednakże Słownik ten został zredagowany tak, aby zgodny był z podstawowymi publikacjami metrologicznymi, przede wszystkim z *International Vocabulary of Metrology – Basic and General Concepts and Associated Terms (VIM)*, dzięki czemu może być on stosowany nie tylko w pracach OIML.

Niniejszy Słownik pomyślany jest jako publikacja referencyjna dla metrologów, jak również dla specjalistów z innych dziedzin, zaangażowanych w różnego rodzaju działalność powiązaną z metrologią prawną – od pomiarów i prawnej kontroli metrologicznej do działalności legislacyjnej. Może on również stanowić takie odniesienie dla instytucji rządowych i międzyrządowych, stowarzyszeń przedsiębiorców, wytwórców przyrządów pomiarowych i użytkowników usług pomiarowych.

Słownik ma za zadanie przyczynić się do harmonizacji terminologii stosowanej w metrologii (prawnej) w skali globalnej.

Układ treści wydania polskiego

Układ treści niniejszego polskiego wydania Międzynarodowego Słownika Terminów Metrologii Prawnej jest następujący: na każdej stronie w lewej kolumnie podano tekst polskiego przekładu wydania oryginalnego; w prawej kolumnie dla każdego terminu podano jego brzmienie w języku angielskim, francuskim, włoskim i słowackim. Na końcu Słownika zamieszczono alfabetyczne indeksy haseł w językach: angielskim, francuskim, włoskim, słowackim i polskim.

0. Terminy podstawowe

0.01

metrologia

nauka o pomiarach i ich zastosowaniach

Uwaga Metrologia obejmuje wszystkie teoretyczne i praktyczne aspekty pomiaru, bez względu na niepewność pomiaru i obszar zastosowań.

[OIML V2-200:2012, 2.2]

0.02

Międzynarodowy Układ Jednostek Miar SI

układ jednostek oparty na Międzynarodowym Układzie Wielkości, jego nazwy i jednostki wraz z szeregiem przedrostków i ich nazwami i oznaczeniami oraz zasadami stosowania, przyjęty przez Generalną Konferencję Miar (CGPM).

Uwaga 1 SI oparty jest na siedmiu wielkościach podstawowych ISQ. Patrz: OIML V2-200:2008, 1.16 oraz *Broszura SI*. BIPM 2006.

Uwaga 2 Jednostki podstawowe i jednostki pochodne spójne SI tworzą spójny zbiór określany jako „zbiór spójnych jednostek SI”.

Uwaga 3 Pełny opis i wyjaśnienie Międzynarodowego Układu Jednostek Miar podane zostały w aktualnym wydaniu *Broszury SI* wydanej przez Międzynarodowe Biuro Miar (BIPM) i dostępnej na stronie internetowej BIPM.

Uwaga 4 W rachunku wielkości wielkość „liczba elementów” uważana jest często za wielkość podstawową; odpowiadającą jej jednostką podstawową jest jeden, której oznaczeniem jest 1.

Uwaga 5 Przedrostki SI określające jednostki wielokrotne i jednostki podwielokrotne są podane w OIML V2-200:2012, 1.16.

[OIML V2-200:2012, 1.16]

0.01

- ♦ metrology
- ♦ métrologie
- ♦ metrologia
- ♦ metrológia

0.02

- ♦ International System of Units
SI
- ♦ Système international d'unités
SI
- ♦ Sistema Internazionale di unità
SI
- ♦ sústava jednotiek
SI

0.03

wskazanie

wartość wielkości otrzymana z przyrządu pomiarowego lub układu pomiarowego

Uwaga 1 Wskazanie może być w postaci wizualnej lub akustycznej lub może zostać przesłane do innego urządzenia. Często wskazaniem jest położenie wskazówki na podzielni (przy wskazananiu analogowym), pokazywane lub drukowane liczby przy wskazaniu cyfrowym, wzór kodu przy wyjściu kodowym lub przyporządkowana wartość wielkości w przypadku miary materialnej.

Uwaga 2 Wskazanie i odpowiadająca wartość wielkości mierzonej niekoniecznie są wielkościami tego samego rodzaju.

[OIML V2-200:2012, 4.1]

0.04

błąd wskazania

wskazanie minus wartość wielkości odniesienia

Uwaga Ta wartość bywa czasem nazywana wartością (umownie) prawdziwą wielkości. Patrz, jednakże, również OIML V2-200:2012, 2.12, Note 1).

0.05

największy dopuszczalny błąd pomiaru największy błąd dopuszczalny granica błędu

ekstremalna wartość błędu pomiaru, przy znanej wartości wielkości odniesienia, dopuszczona przez specyfikację lub przepisy dotyczące danego pomiaru, przyrządu pomiarowego lub układu pomiarowego

Uwaga 1 Kiedy istnieją dwie wartości ekstremalne, stosowane są zazwyczaj terminy „największe błędy pomiaru” lub „granice błędu”.

0.03

♦ indication

♦ indication

♦ indicazione
lettura

♦ indikácia
údaj

0.04

♦ error of indication

♦ erreur d'indication

♦ errore di indicazione

♦ chyba indikácie

0.05

♦ maximum permissible
measurement error
maximum permissible
error

limit of error

♦ erreur maximale tolérée
limite d'erreur

♦ errore massimo tollerato
limite di errore

Uwaga 2 Nie należy stosować terminu „tolerancja” do wyrażenia pojęcia ‘największy błąd dopuszczalny’.

[OIML V2-200:2012, 4.26]

Uwaga 3 Zazwyczaj termin „największy dopuszczalny błąd pomiaru” wyrażany jest skrótem „MPE” albo „mpe”.

0.06

błąd własny błąd podstawowy

błąd wskazania, określony w warunkach odniesienia

0.07

wielkość wpływająca

wielkość, która w pomiarze bezpośrednim nie wpływa na wielkość aktualnie mierzoną, ale wpływa na zależność między wskazaniem a wynikiem pomiaru

Przykład 1 Częstotliwość w bezpośrednim pomiarze za pomocą amperomierza stałej amplitudy prądu zmiennego.

Przykład 2 Stężenie molowe bilirubiny w bezpośrednim pomiarze stężenia molowego hemoglobiny w plazmie krwi ludzkiej.

Przykład 3 Temperatura mikrometru użytego do pomiaru długości pręta, przy czym nie chodzi tu o temperaturę samego pręta, która może zostać uwzględniona w definicji menzurandu.

Przykład 4 Ciśnienie tła w jonowym źródle spektrometru masowego w czasie pomiaru ułamka molowego.

Uwaga 1 Pomiar pośredni oznacza powiązanie pomiarów bezpośrednich, z których każdy może ulec oddziaływaniu wielkości wpływającej.

♦ **najväčšia dovoľená chyba merania**
najväčšia dovoľená chyba (meradla)
hranica chyby

0.06

♦ **intrinsic error**
♦ **erreur intrinsèque**
♦ **errore intrinseco**
♦ **vlastná chyba**

0.07

♦ **influence quantity**
♦ **grandeur d'influence**
♦ **grandezza di influenza**
♦ **ovplyvňujúca veličina**

Uwaga 2 W *GUM* pojęcie ‘wielkości wpływającej’ zdefiniowane jest jak w drugim wydaniu *VIM*, gdzie pojęcie to obejmuje nie tylko wielkości oddziałujące na układ pomiarowy, ale także wielkości oddziałujące na wielkości aktualnie mierzone. W *GUM* omawiane pojęcie dotyczy także nie tylko pomiarów bezpośrednich.

[OIML V2-200:2012, 2.52]

0.08

warunki użytkowania znamionowe

warunki użytkowania, które muszą być spełnione w czasie pomiaru po to, aby przyrząd pomiarowy lub układ pomiarowy działał poprawnie

Uwaga Warunki użytkowania znamionowe określają przedziały wartości wielkości mierzonej oraz wszelkich wielkości wpływających.

[OIML V2-200:2012, 4.9]

0.09

warunki użytkowania odniesienia warunki odniesienia

warunki użytkowania określone do oceny działania przyrządu pomiarowego lub układu pomiarowego lub porównania wyników pomiarów

Uwaga 1 Warunki użytkowania odniesienia określają przedziały wartości mierzonych i wielkości wpływających.

Uwaga 2 W normie IEC 60050-300, punkt 311-06-02, termin „warunek odniesienia” odnosi się do warunków użytkowania, przy których określona wymagana niepewność pomiaru przyrządowa jest najmniejsza z możliwych.

[OIML V2-200:2012, 4.11]

0.08

- ♦ **rated operating condition**
- ♦ **condition assignée de fonctionnement**
- ♦ **condizione di funzionamento nominale**
condizione nominale
- ♦ **predpísané pracovné podmienky**
pracovné podmienky

0.09

- ♦ **reference operating condition**
reference condition
- ♦ **condition de fonctionnement de référence**
condition de référence
- ♦ **condizione di funzionamento di riferimento**
condizione di riferimento
- ♦ **referenčné podmienky**

0.10

przyrząd pomiarowy

urządzenie służące do wykonywania pomiarów, użyte indywidualnie lub w połączeniu z jednym lub więcej urządzeniami dodatkowymi

Uwaga 1 Przyrząd pomiarowy, który może być używany pojedynczo jest układem pomiarowym.

Uwaga 2 Przyrząd pomiarowy może być przyrządem pomiarowym wskazującym lub miarą materialną.

[OIML V2-200:2012, 3.1]

0.11

przetwornik pomiarowy

urządzenie, używane w pomiarach, które daje wielkość wyjściową pozostającą w określonej zależności od wielkości wejściowej

Przykłady Termoelement, przekładnik prądu elektrycznego, tensometr, elektroda pH, sprężyna rurkowa Bourdona, płytki bimetalowa.

[OIML V2-200:2012, 3.7]

0.12

układ pomiarowy

zbiór obejmujący jeden lub więcej przyrządów pomiarowych, a często inne urządzenia, a także wszelkie odczynniki i zasilanie, połączone i przystosowane do generowania wartości wielkości zmierzonej w określonych przedziałach wielkości określonych rodzajów

Uwaga Układ pomiarowy może składać się tylko z jednego przyrządu pomiarowego.

[OIML V2-200:2012, 3.2]

0.10

- ♦ **measuring instrument**
- ♦ **instrument de mesure
appareil de mesure**
- ♦ **strumento di misura**
- ♦ **meradlo**

0.11

- ♦ **measuring transducer**
- ♦ **transducteur de mesure**
- ♦ **trasduttore di misura**
- ♦ **merací prevodník**

0.12

- ♦ **measuring system**
- ♦ **système de mesure**
- ♦ **sistema di misura**
- ♦ **merací systém**

0.13

podziałka przyrządu pomiarowego wskazującego

część przyrządu pomiarowego ze wzrokowym odczytem wskazania, składająca się z uporządkowanego zbioru wskazów wraz z przypisanymi im wartościami wielkości

[OIML V2-200:2012, 3.5]

0.14

wzorcowanie kalibracja

działanie, które w określonych warunkach, w pierwszym kroku ustala zależność pomiędzy odwzorowywanymi przez wzorzec pomiarowy wartościami wielkości wraz z ich niepewnościami pomiaru, a odpowiadającymi im wskazaniem wraz z ich niepewnościami, a w drugim kroku wykorzystuje tę informację do ustalenia zależności pozwalającej uzyskać wynik pomiaru na podstawie wskazania

Uwaga 1 Efektem wzorcowania może być protokół, funkcja wzorcowania, wykres wzorcowania, krzywa wzorcowania, albo tablica wzorcowania. W niektórych przypadkach może ona składać się z poprawek lub mnożników poprawkowych wskazania wraz z towarzyszącą niepewnością.

Uwaga 2 Wzorcowania nie należy mylić z adiustacją układu pomiarowego, często mylnie nazywaną „samowzorcowaniem”, ani z weryfikacją wzorcowania.

Uwaga 3 Często za wzorcowanie uważany jest jedynie pierwszy krok wspomniany w powyższej definicji.

[OIML V2-200:2012, 2.39]

0.13

♦ scale of a displaying measuring instrument

♦ échelle d'un appareil de mesure afficheur échelle

♦ scala di uno strumento di misura dotato di visualizzatore scala

♦ stupnica zobrazovacieho meradla

0.14

♦ calibration

♦ étalonnage

♦ taratura

♦ kalibrácia

0.15

adiustacja układu pomiarowego **adiustacja**

zbiór czynności wykonanych przy układzie pomiarowym zapewniających, że wartościom wielkości, które mają być mierzone, odpowiadają prawidłowe wskazania

Uwaga 1 Wśród typów adiustacji układu pomiarowego wymienić należy: adiustację zera układu pomiarowego, adiustację przesunięcia i adiustację zakresu (czasem zwaną adiustacją wzmocnienia).

Uwaga 2 Adiustacji układu pomiarowego nie należy mylić z wzorcowaniem, które jest jej wstępnym warunkiem.

Uwaga 3 Po adiustacji układu pomiarowego zazwyczaj musi on zostać poddany ponownemu wzorcowaniu.

[OIML V2-200:2012, 3.11]

0.15

- ♦ **adjustment of a measuring system adjustment**
- ♦ **ajustage d'un système de mesure ajustage**
- ♦ **regolazione di un sistema di misura regolazione**
- ♦ **justáž nastavenie meradla**

1. Metrologia i jej aspekty prawne

1.01

metrologia prawna

praktyka i proces obejmowania metrologii systemem ustaw i przepisów wykonawczych oraz jego wdrażania (patrz 0.01)

Uwaga 1 Obszar metrologii prawnej może być różny w poszczególnych krajach.

Uwaga 2 Metrologia prawna obejmuje:

- określanie wymagań prawnych,
- kontrolę/ocenę zgodności podlegających regulacjom prawnym wyrobów i czynności,
- nadzór nad podlegającymi regulacjom prawnym wyrobami i czynnościami oraz
- ustanowienie infrastruktury potrzebnej dla zapewnienia spójności podlegających regulacjom prawnym pomiarów i przyrządów pomiarowych do SI albo do wzorców państwowych.

Uwaga 3 Istnieją również regulacje poza obszarem metrologii prawnej odnoszące się do dokładności i poprawności metod pomiaru.

1.02

prawo metrologiczne

ustawy i przepisy wykonawcze, które tworzą system przepisów prawnych odnoszących się do metrologii

Uwaga Ustawy i przepisy wykonawcze w szczególności określają legalne jednostki miar oraz ustanawiają:

- wymagania w odniesieniu do właściwości przyrządów pomiarowych,
- dokładność pomiarów w przypadkach określonych prawem,
- system prawnej kontroli przyrządów pomiarowych oraz
- nadzór metrologiczny.

1.01

- ♦ legal metrology
- ♦ métrologie légale
- ♦ metrologia legale
- ♦ legálna metrológia

1.02

- ♦ law on metrology
- ♦ loi de métrologie
- ♦ legge metrologica
- ♦ zákon o metrológii

1.03

przepis metrologii prawnej

przepis techniczny w obszarze metrologii prawnej

Uwaga 1 Tam, gdzie to właściwe, przepisy te powinny być zgodne z Międzynarodowymi Zaleceniami OIML i stosować zawarte w nich wymagania.

Uwaga 2 Zasadniczo obszar działań metrologii prawnej obejmuje:

- ochronę interesów osób i przedsiębiorstw,
- ochronę interesów narodowych,
- ochronę zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, z uwzględnieniem zagadnień odnoszących się do środowiska naturalnego i usług medycznych oraz
- spełnienie wymagań obowiązujących w handlu oraz przy zawieraniu transakcji.

1.04

krajowy podmiot odpowiedzialny

organizacja lub agencja na poziomie krajowym, odpowiedzialna za opracowanie i/lub wdrożenie ustaw lub aktów wykonawczych odnoszących się do prawnej kontroli metrologicznej

1.05

organ administracyjny ds. metrologii

osoba prawna, której z mocy prawa lub decyzją rządu powierzona została odpowiedzialność za określone czynności metrologii prawnej

Uwaga 1 Tą osobą prawną może być centralny lub lokalny organ administracji rządowej, albo upoważniony przez rząd podmiot pozarządowy.

Uwaga 2 Ta powierzona odpowiedzialność może obejmować np. zatwierdzenie typu.

1.03

- ♦ **legal metrology regulation**
- ♦ **réglementation de métrologie légale**
- ♦ **regolamentazione della metrologia legale**
- ♦ **právne metrologické predpisy**

1.04

- ♦ **national responsible body**
- ♦ **organisme national responsable**
- ♦ **organismo nazionale responsabile**
- ♦ **národný zodpovedný orgán**

1.05

- ♦ **metrological authority**
- ♦ **autorité de métrologie**
- ♦ **autorità di metrologia**
- ♦ **orgán štátnej správy v oblasti metrológie**

1.06

legalne jednostki miar

jednostki miar wymagane lub dopuszczone przepisami prawnymi

Uwaga Legalnymi jednostkami mogą być:

- jednostki SI,
- ich dziesiętne wielokrotności lub podwielokrotności tworzone poprzez użycie przedrostków SI,
- jednostki spoza SI określone we właściwych przepisach prawnych.

1.06

- ♦ legal units of measurement
- ♦ unités légales de mesure
- ♦ unità di misura legali
- ♦ zákonné meracie jednotky

2. Czynności metrologii prawnej

2.01

prawna kontrola metrologiczna

całokształt czynności metrologii prawnej

Uwaga Prawna kontrola metrologiczna obejmuje:

- prawną kontrolę przyrządów pomiarowych,
- nadzór metrologiczny,
- wszystkie działania, których celem jest zbadanie i wykazanie, np. dla celów zeznania w sądzie, jaki stan przyrządu pomiarowego stwierdzono oraz wyznaczenie jego właściwości metrologicznych, w tym m.in. przez odniesienie ich do obowiązujących przepisów prawnych.

2.02

prawna kontrola przyrządów pomiarowych

ogólny termin stosowany do całościowego określenia działań prawnych, którym może zostać poddany przyrząd pomiarowy, takich jak np. zatwierdzenie typu, weryfikacja itp.

2.03

nadzór metrologiczny

działania w ramach prawnej kontroli metrologicznej w celu sprawdzenia, czy przestrzegane są ustawy i inne przepisy prawne w zakresie metrologii

Uwaga 1 Nadzór metrologiczny obejmuje również sprawdzanie, czy ilość towaru zawarta w opakowaniu towaru paczkowanego jest taka sama jak wypisana na opakowaniu.

Uwaga 2 Dla osiągnięcia powyższych celów mogą być stosowane środki i sposoby takie jak nadzór rynku czy zarządzanie jakością.

2.01

- ♦ legal metrological control
- ♦ *contrôle de métrologie légale*
- ♦ *controllo metrologico legale*
- ♦ *legálna metrologická kontrola*

2.02

- ♦ legal control of measuring instruments
- ♦ *contrôle légal des instruments de mesure*
- ♦ *controllo legale sugli strumenti di misura*
- ♦ *legálna kontrola meradiel*

2.03

- ♦ metrological supervision
- ♦ *surveillance métrologique*
- ♦ *sorveglianza metrologica*
- ♦ *metrologický dozor*

2.04

ewaluacja typu (wzoru)

procedura oceny zgodności jednego lub więcej egzemplarzy określonego typu (wzoru) przyrządu pomiarowego, w wyniku której sporządzone zostaje sprawozdanie z ewaluacji oraz/albo certyfikat ewaluacji

Uwaga Termin „wzór” bywa używany w metrologii prawnej w tym samym znaczeniu co termin „typ”; w hasłach poniżej używa się tylko terminu „typ”.

Uwaga do wydania polskiego VIML

W polskim wydaniu poprzedniej wersji VIML (z 2000 r.) użyto terminu „badanie typu” w znaczeniu „type (pattern) evaluation”. Wówczas jednak termin ten odnosił się do definicji, w której nie było mowy o wystawieniu certyfikatu. Ponieważ obecna definicja obejmuje wystawienie certyfikatu, w polskim wydaniu najnowszej wersji VIML (z 2013 r.) zdecydowano się użyć terminu „ewaluacja typu (wzoru)”, który ma szersze znaczenie niż „badanie typu”, a przy tym dokładnie odpowiada angielskiemu terminowi „type (pattern) evaluation”. Należy też mieć na uwadze fakt, że w Aneksie do niniejszego wydania VIML jako hasło A.10 cytowany jest z normy PN-EN ISO/IEC 17000, 2.1. termin „badanie”, który w normie tej odpowiada angielskiemu terminowi „testing”. Definicja „type (pattern) evaluation” obejmuje szerszy zakres czynności niż „badanie” rozumiane jako „testing”. Ponadto w anglojęzycznej terminologii metrologicznej rozróżnia się terminy „badanie” („examination”) i „ewaluacja” („evaluation”), nie można zatem w przekładzie polskim zastąpić obu tych terminów jednym z nich, np. terminem „badanie”.

2.04

♦ type (pattern) evaluation

♦ évaluation de type (modèle)

♦ valutazione del tipo (modello)

♦ skúška typu (meradla)

2.05

zatwierdzenie typu

decyzja o charakterze prawnym, oparta na sprawozdaniu z ewaluacji, mówiąca iż typ przyrządu pomiarowego odpowiada wymaganiom właściwych przepisów prawnych, w wyniku której wydane zostaje świadectwo zatwierdzenia typu

Uwaga Patrz także A.26

2.06

zatwierdzenie typu z ograniczonym skutkiem

zatwierdzenie typu przyrządu pomiarowego zawierające jedno lub więcej ograniczeń szczegółowych

Uwaga Ograniczenia mogą odnosić się na przykład do:

- okresu ważności,
- liczby przyrządów objętych danym zatwierdzeniem,
- obowiązku powiadomienia właściwych władz o miejscu zainstalowania każdego z przyrządów,
- użytkowania przyrządu.

2.07

uznanie zatwierdzenia typu

decyzja o charakterze prawnym podjęta przez stronę z własnej woli albo na podstawie dwu- lub wielostronnego porozumienia, zgodnie z którą typ zatwierdzony przez inną stronę uznawany jest za spełniający wymagania właściwych przepisów prawnych, bez wydawania nowego świadectwa zatwierdzenia typu

Uwaga Patrz także A.34

2.05

- ♦ **type approval**
- ♦ **approbation de type**
- ♦ **approvazione del tipo**
- ♦ **schválenie typu**

2.06

- ♦ **type approval with limited effect**
- ♦ **approbation de type d'effet limité**
- ♦ **approvazione del tipo con specifiche limitazioni**
- ♦ **schválenie typu s obmedzením**

2.07

- ♦ **recognition of type approval**
- ♦ **reconnaissance d'une approbation de type**
- ♦ **riconoscimento di un'approvazione del tipo**
- ♦ **uznanie schválenia typu**

2.08

wycofanie zatwierdzenia typu

decyzja o charakterze prawnym unieważniająca zatwierdzenie typu

Uwaga Wycofanie jest zasadne w przypadku:

- zmian wprowadzonych w danym typie,
- modyfikacji zasadniczych/żywootnych jego części,
- okoliczności, które mają wpływ na trwałość właściwości metrologicznych i/albo niezawodność,
- zjawisk zmieniających wymagane przez przepisy prawne metrologiczne parametry charakteryzujące działanie przyrządu, wymaganych przez prawo, a ujawnionych dopiero po wydaniu świadectwa zatwierdzenia typu.

2.09

legalizacja przyrządu pomiarowego

procedura oceny zgodności (inna niż przy ewaluacji typu), w wyniku której następuje naniesienie cechy legalizacyjnej oraz/albo wydanie świadectwa legalizacji

Uwaga Patrz także OIML V2 200:2010, 2.44.

Uwaga do wydania polskiego VIML

W terminologii angielskiej i francuskiej odnoszącej się do metrologii prawnej i oceny zgodności występuje ten sam termin *resp.* „verification” i „vérification”, który odpowiada polskiemu wyrazowi „weryfikacja”. Jednak w terminologii polskiej w zakresie metrologii prawnej stosowany jest termin „legalizacja”.

2.10

badanie wstępne

badanie przyrządu pomiarowego albo w zakresie części wymagań, albo zanim pewne części przyrządu pomiarowego zostaną zainstalowane tak, jak wymaga tego część procedury legalizacji

2.08

- ♦ withdrawal of a type approval
- ♦ retrait d'une approbation de type
- ♦ revoca di un'approvazione del tipo
- ♦ zruślenie schválenia typu

2.09

- ♦ verification of a measuring instrument
- ♦ vérification d'un instrument de mesure
- ♦ verificazione di uno strumento di misura
- ♦ overenie meradla

2.10

- ♦ preliminary examination
- ♦ examen préliminaire
- ♦ esame preliminare
- ♦ predbežná previerka (meradla)

2.11

legalizacja na podstawie badania próbki statystycznej

legalizacja jednorodnej partii przyrządów pomiarowych oparta na wynikach badania miarodajnej z punktu widzenia statystyki liczby egzemplarzy wybranych losowo ze zidentyfikowanej partii

2.12

legalizacja pierwotna

legalizacja przyrządu pomiarowego, który przedtem nie był poddany legalizacji

2.13

legalizacja ponowna

legalizacja przyrządu pomiarowego, który wcześniej był poddany legalizacji

Uwaga 1 Legalizacja ponowna obejmuje:

- obowiązkową legalizację okresową,
- legalizację po naprawie,
- legalizację na życzenie.

Uwaga 2 Legalizacja ponowna przyrządu pomiarowego może być przeprowadzona przed upływem okresu ważności wcześniej przeprowadzonej legalizacji, albo na prośbę użytkownika (właściciela), albo gdy zostało stwierdzone, że wcześniej wykonana legalizacja utraciła ważność.

2.11

- ◆ verification by sampling
- ◆ vérification par échantillonnage
- ◆ verificazione per campionamento
- ◆ overenie vzorkováním (výberom vzoriek)

2.12

- ◆ initial verification
- ◆ vérification primitive
- ◆ verificazione prima
- ◆ prvotné overenie

2.13

- ◆ subsequent verification
- ◆ vérification ultérieure
- ◆ verificazione successiva
- ◆ následné overenie

2.14

obowiązkowa legalizacja okresowa

legalizacja ponowna przyrządu pomiarowego przeprowadzana w określonych odstępach czasu zgodnie z procedurą określoną w przepisach prawnych

2.15

odrzućcenie przyrządu pomiarowego dyskwalifikacja przyrządu pomiarowego

decyzja o charakterze prawnym orzekająca, iż typ przyrządu pomiarowego nie odpowiada wymaganiom właściwych przepisów prawnych odnoszących się do legalizacji, zakazująca jego użycia w zastosowaniach, w których niezbędna jest legalizacja obowiązkowa

2.16

cofnięcie dyskwalifikacji przyrządu pomiarowego rekwalifikacja przyrządu pomiarowego

decyzja o charakterze prawnym mówiąca, iż typ przyrządu pomiarowego po jego dyskwalifikacji został przywrócony do stanu zgodności z wymaganiami przepisów prawnych i jego użycie w zastosowaniach, w których wymagana jest legalizacja, nie jest dłużej zabronione

2.14

- ♦ **mandatory periodic verification**
- ♦ **vérification périodique (obligatoire)**
- ♦ **verificazione periodica (obbligatoria)**
- ♦ **povinné periodické overovanie**

2.15

- ♦ **rejection of a measuring instrument disqualification of a measuring instrument**
- ♦ **refus d'un instrument de mesure**
- ♦ **rifiuto di uno strumento di misura**
- ♦ **zamietnutie meradla**

2.16

- ♦ **requalification of a measuring instrument**
- ♦ **remise en conformité d'un instrument de mesure**
- ♦ **ripristino della conformità di uno strumento di misura**
- ♦ **rekvalifikácia**

2.17

uznanie legalizacji

decyzja o charakterze prawnym podjęta przez stronę z własnej woli lub na podstawie dwu- lub wielostronnego porozumienia, zgodnie z którym wydane przez inną stronę świadectwo legalizacji oraz/albo nałożona przez nią cecha legalizacyjna uznawane są za zgodne z właściwymi wymaganiami bez wydawania nowego świadectwa legalizacji bądź nanoszenia nowej cechy legalizacyjnej

2.18

inspekcja na podstawie badania próbki statystycznej

inspekcja jednorodnej partii przyrządów pomiarowych oparta na wynikach badania miarodajnej z punktu widzenia statystyki liczby egzemplarzy wybranych losowo ze zidentyfikowanej partii

Uwaga 1 Warunki, w których wspomniane przyrządy pomiarowe były użytkowane (np. jakość wody w przypadku wodomierzy) mogą być parametrami wyznaczającymi jednorodność partii.

Uwaga 2 ISO 3534-2 podaje następującą definicję: „4.1.6 inspekcja na podstawie badania próbki statystycznej

inspekcja wybranych egzemplarzy spośród podanej jej grupy”.

2.19

cechowanie

nanoszenie jednej lub więcej cech

Uwaga 1 Wśród przykładów należy wymienić: cechy nanoszone przy legalizacji lub odrzuceniu, cechy zabezpieczające oraz cechy zatwierdzenia typu (opisane w hasłach 3.04, 3.05, 3.06, i 3.07).

Uwaga 2 Cechy legalizacyjna i zabezpieczająca mogą być zastąpione jedną cechą o podwójnej funkcji.

2.17

- ◆ recognition of verification
- ◆ reconnaissance de vérification
- ◆ riconoscimento della verifica
- ◆ uznanie overenia

2.18

- ◆ inspection by sampling
- ◆ inspection par échantillonnage
- ◆ ispezione per campionamento
- ◆ kontrola vzorkováním (výberom vzoriek)

2.19

- ◆ marking
- ◆ marquage
- ◆ marcature
- ◆ značenie
označenie

Uwaga 3 Wytwórca może posiadać autoryzację do nanoszenia innych cech.

2.20

plomba

ogół środków stosowanych w celu ochrony przyrządów pomiarowych przed nieuprawnionymi zabiegami, jak modyfikacja, readiustacja, usuwanie pewnych części, oprogramowania itp.

Uwaga Ochrona ta może zostać zrealizowana sprzętowo, programowo lub poprzez kombinację obu tych sposobów.

2.21

zabezpieczenie

środki zapobiegające dostępowi osób niepowołanych do sprzętu lub oprogramowania

2.22

usunięcie cechy legalizacyjnej

skasowanie cechy legalizacyjnej po stwierdzeniu, że przyrząd pomiarowy przestał spełniać wymagania przepisów prawnych

2.23

legalizacja pierwotna przyrządów pomiarowych z wykorzystaniem systemu zarządzania jakością wytwórcy

deklaracja wytwórcy, że przyrządy pomiarowe spełniają wymagania metrologiczno-prawne w odniesieniu do legalizacji pierwotnej; deklaracja jest dopuszczalna pod warunkiem, że wytwórca ma wdrożony

2.20

- ♦ sealing
- ♦ scellement
- ♦ sigilli
- ♦ zabezpečenie

2.21

- ♦ securing
- ♦ sécurité
- ♦ sicurezza
- ♦ zabezpečenie

2.22

- ♦ obliteration of a verification mark
- ♦ oblitération d'une marque de vérification
- ♦ annullamento di un marchio di verificaione
- ♦ zrušenie overovacej značky (meradla)

2.23

- ♦ initial verification of measuring instruments utilizing the manufacturer's quality management system

system zarządzania jakością zatwierdzony przez kompetentny podmiot.

Uwaga 1 Krajowy podmiot odpowiedzialny powinien dysponować środkami do okresowej walidacji wdrożenia przez wytwórcę systemu zarządzania jakością.

Uwaga 2 Program zarządzania jakością przyrządów pomiarowych musi być zgodny z wymaganiami metrologicznoprawnymi dotyczącymi legalizacji pierwotnej, zgodnie z krajowymi ustawami i przepisami wykonawczymi w zakresie prawnej kontroli metrologicznej.

- ◆ **vérification primitive d'instruments de mesure par recours au système de management de la qualité du fabricant**
- ◆ **vérification primitive par assurance de la qualité**
- ◆ **verificazione prima di strumenti di misura attraverso il sistema qualità del fabbricante**
- ◆ **prvotné overenie meradiel využívajúce systém riadenia kvality výrobcu**

2.24

wprowadzenie na rynek

udostępnienie po raz pierwszy przyrządu pomiarowego lub towaru paczkowanego w sprzedaży

Uwaga Może ono dotyczyć pojedynczego kraju lub grupy krajów (regionu).

2.24

- ◆ **placing on the market**
- ◆ **mise sur le marché**
- ◆ **immissione sul mercato**
- ◆ **uvádzanie na trh**

3. Dokumenty i cechy w metrologii prawnej

3.01

świadectwo zatwierdzenia typu

dokument zaświadczający, że udzielono zatwierdzenia typu

3.02

świadectwo legalizacji

dokument zaświadczający, że legalizacja przyrządu pomiarowego została przeprowadzona i zgodność z wymaganiami przepisów prawnych została potwierdzona

3.03

zawiadomienie o odrzuceniu

dokument stwierdzający, że przyrząd pomiarowy nie spełnia lub przestał spełniać wymagania właściwych przepisów prawnych

3.01

- ◆ type approval certificate
- ◆ certificat d'approbation de type
- ◆ certificato di approvazione del tipo
- ◆ certifikát o schválení typu

3.02

- ◆ verification certificate
- ◆ certificat de vérification
- ◆ certificato di verificaione
- ◆ certifikát o overení

3.03

- ◆ rejection notice
- ◆ bulletin de refus
- ◆ avviso di non conformità
notifica di rifiuto
scarto
- ◆ oznámenie o zamietnutí

3.04

cecha legalizacyjna

cecha nanoszona na przyrząd pomiarowy tak, aby była widoczna, zaświadczająca, że legalizacja przyrządu pomiarowego została przeprowadzona i tym samym potwierdzona została zgodność z wymaganiami przepisów prawnych

Uwaga Cecha legalizacyjna może identyfikować organ odpowiedzialny za legalizację i/albo podawać rok lub datę legalizacji albo datę wygaśnięcia jej ważności.

3.05

cecha odrzucenia

cecha nanoszona na przyrząd pomiarowy tak, aby była widoczna, informująca, że przyrząd pomiarowy nie spełnia wymagań przepisów prawnych oraz unieważniająca naniesioną wcześniej cechę legalizacyjną

3.06

cecha zabezpieczająca

cecha służąca do ochrony przyrządu pomiarowego przed jakimikolwiek nieuprawnionymi modyfikacjami, readiustacją, usuwaniem części itp.

3.07

cecha zatwierdzenia typu

cecha nanoszona na przyrząd pomiarowy zaświadczająca, że jest on zgodny z zatwierdzonym typem

3.04

- ◆ **verification mark**
- ◆ **marque de vérification**
- ◆ **marchio di verificazione**
- ◆ **overovacia značka**

3.05

- ◆ **rejection mark**
- ◆ **marque de refus**
- ◆ **contrassegno di rifiuto**
- ◆ **zamietacia značka**

3.06

- ◆ **sealing mark**
- ◆ **marque de scellement**
- ◆ **marchio per sigillo**
- ◆ **zabezpečovacia značka**

3.07

- ◆ **type approval mark**
- ◆ **marque d'approbation de type**
- ◆ **marchio di approvazione di tipo**
- ◆ **značka schváleného typu**

4. Klasyfikacja przyrządów pomiarowych

4.01

kategoria przyrządów

identyfikowalny zbiór przyrządów o jednakowych charakterystykach metrologicznych i technicznych, do których można zaliczyć wielkość mierzoną, zakres pomiarowy oraz zasadę i metodę pomiaru

4.02

rodzina przyrządów pomiarowych

identyfikowalna grupa przyrządów pomiarowych, które należą do tego samego wytwarzanego typu wewnątrz tej samej kategorii, mają te same cechy konstrukcyjne i te same zasady pomiaru, a które mogą się różnić niektórymi charakterystykami metrologicznymi i technicznymi zdefiniowanymi we właściwym zaleceniu

4.03

mający(a) znaczenie z punktu widzenia metrologii

cecha urządzenia, przyrządu pomiarowego, funkcji lub oprogramowania mająca wpływ na wynik pomiaru lub wskazanie pierwotne

4.04

moduł

identyfikowalna część przyrządu pomiarowego lub rodziny przyrządów pomiarowych, która wykonuje określoną funkcję lub funkcje i która może być poddana odrębnej ocenie pod względem zgodności z odnoszącymi się do jej działania wymaganiami określonymi we właściwym zaleceniu

Przykład Typowymi modułami wag są: moduł wagi, przetwornik ciężaru, wskaźnik, analogowe lub cyfrowe urządzenie przetwarzania danych, terminal, wyświetlacz.

4.01

- ♦ category of instruments
- ♦ catégorie d'instruments
- ♦ categoria di strumenti
- ♦ druh meradla

4.02

- ♦ family of measuring instruments
- ♦ famille d'instruments de mesure
- ♦ famiglia di strumenti di misura
- ♦ rodina meradiel

4.03

- ♦ metrologically relevant
- ♦ caractère métrologique
- ♦ metrologicamente rilevante
- ♦ metrologicky relevantný

4.04

- ♦ module
- ♦ module
- ♦ modulo
- ♦ modul

4.05

rodzina modułów

identyfikowalna grupa modułów należących do tego samego wytwarzanego typu, mających podobne cechy konstrukcyjne, ale mogących różnić się w zakresie niektórych odnoszących się do ich działania wymagań zdefiniowanych we właściwym zaleceniu

4.06

typ przyrządu pomiarowego lub modułu

określony model przyrządu pomiarowego lub modułu (a także rodzina przyrządów lub modułów), których wszystkie elementy wpływające na właściwości metrologiczne zostały należycie zdefiniowane

4.07

przyrząd pomiarowy podlegający kontroli prawnej

przyrząd pomiarowy podlegający obowiązkowi zgodności z określonymi wymaganiami, w szczególności z wymaganiami metrologicznoprawnymi

4.08

mający(a) znaczenie z prawnego punktu widzenia

cecha części przyrządu pomiarowego, urządzenia lub oprogramowania podlegająca kontroli prawnej

4.05

- ◆ family of modules
- ◆ famille de modules
- ◆ famiglia di moduli
- ◆ rodina modulov

4.06

- ◆ type of a measuring instrument or module
- ◆ type d'instrument de mesure ou de module
- ◆ tipo di strumento di misura o di modulo
- ◆ typ meradla alebo modulu

4.07

- ◆ legally controlled measuring instrument
- ◆ instrument de mesure légalement contrôlé
- ◆ strumento di misura sottoposto a controlli legali
- ◆ určené meradlo

4.08

- ◆ legally relevant
- ◆ caractère légal
- ◆ legalmente rilevante
- ◆ právne relevantný

4.09

wzór zatwierdzonego typu egzemplarz zatwierdzonego typu

przyrząd pomiarowy zatwierdzonego typu, który sam lub z odpowiednią dokumentacją służy jako odniesienie do np. sprawdzania zgodności przyrządów z zatwierdzonym typem

4.10

parametr mający znaczenie z prawnego punktu widzenia

parametr przyrządu pomiarowego, urządzenia (elektronicznego), podzespołu, oprogramowania lub modułu podlegający kontroli prawnej

Uwaga Można wyróżnić następujące parametry mające znaczenie z prawnego punktu widzenia: parametry charakterystyczne typu i parametry charakterystyczne urządzenia.

4.11

parametr charakterystyczny typu

parametr mający znaczenie z prawnego punktu widzenia, zależny jedynie od typu przyrządu

Uwaga Parametry charakterystyczne typu są częścią oprogramowania mającego znaczenie z prawnego punktu widzenia.

4.09

- ♦ specimen of an approved type
- ♦ **exemplaire d'un type approuvé**
- ♦ **esemplare di un tipo approvato**
- ♦ **vzorka schváleného typu**

4.10

- ♦ legally relevant parameter
- ♦ **paramètre à caractère légal**
- ♦ **parametro legalmente rilevante**
- ♦ **právne relevantný parameter**

4.11

- ♦ type-specific parameter
- ♦ **paramètre spécifique au type**
- ♦ **parametro specifico del tipo**
- ♦ **špecifický parameter typu (meradla)**

4.12

parametr charakterystyczny urządzenia

parametr mający znaczenie z prawnego punktu widzenia, o wartości zależnej od konkretnego przyrządu

Uwaga Do parametrów charakterystycznych urządzenia zalicza się parametry adiustacyjne (odnoszące się do adiustacji zakresu lub adiustacji innych właściwości, albo też do korekcji) i parametry konfiguracyjne (np. wartość największa, wartość najmniejsza, jednostki miary itd.).

4.13

typ zatwierdzony

określony model lub rodzina przyrządów pomiarowych dopuszczone do legalnego użytkowania decyzją potwierdzoną wydaniem świadectwa zatwierdzenia typu

4.14

przyrząd pomiarowy dopuszczony do legalizacji

przyrząd pomiarowy zatwierdzonego typu lub taki, który spełnia wymagania przepisów prawnych i może być zwolniony z obowiązku zatwierdzenia typu

4.15

sprzęt legalizacyjny wyposażenie legalizacyjne

sprzęt spełniający wymagania przepisów prawnych, który używany jest do wykonywania legalizacji

4.12

- ◆ **device-specific parameter**
- ◆ **paramètre spécifique individuel**
- ◆ **parametro specifico di un singolo strumento**
- ◆ **špecifický parameter zariadenia**

4.13

- ◆ **approved type**
- ◆ **type approuvé**
- ◆ **tipo approvato**
- ◆ **schválený typ**

4.14

- ◆ **measuring instrument acceptable for verification**
- ◆ **instrument de mesure présentable à la vérification**
- ◆ **strumento di misura presentabile alla verificaione**
- ◆ **overitelné meradlo**

4.15

- ◆ **verification equipment**
- ◆ **équipement de vérification**
- ◆ **strumentazione per la verificaione**
- ◆ **overovacie zariadenie**

4.16

sprzęt poddawany próbom wyposażenie poddawane próbom

podzespół, kombinacja podzespołów lub kompletny przyrząd poddawany próbom

Uwaga do wydania polskiego VIML

Uwaga zawarta w tekście oryginału odnosi się do wersji angielskiej i francuskiej.

4.16

- ◆ **equipment under test**
- ◆ **équipement soumis à l'essai**
- ◆ **strumentazione sottoposta a prova**
- ◆ **skúšané zariadenie**

5. Budowa i działanie przyrządów pomiarowych

5.01

działka elementarna

wyrażona w jednostkach mierzonej wielkości wartość różnicy między:

- wartościami dwóch kolejnych wskazań na podzielnicy, w przypadku wskazania analogowego lub
- dwoma kolejnymi wskazanymi wartościami, w przypadku wskazania cyfrowego

5.02

działka legalizacyjna

wartość, wyrażona we właściwych jednostkach, stosowana przy klasyfikacji i legalizacji przyrządu

5.03

liczba działek legalizacyjnych

iloraz nośności wagi, „Max” i działki legalizacyjnej, „e”:

$$n = \text{Max} / e$$

Uwaga 1 Termin ten jest stosowany w odniesieniu do wag.

Uwaga 2 „Max” i „e” powinny być wyrażone za pomocą tej samej jednostki miary.

5.04

urządzenie wskazujące

część przyrządu pomiarowego pokazująca wynik pomiaru w sposób ciągły albo na żądanie

Uwaga Urządzenie drukujące nie jest urządzeniem wskazującym, chociaż wydrukowany wynik pomiaru jest uważany za wskazanie.

5.01

- ♦ scale interval
- ♦ échelon
- ♦ intervallo di scala
- ♦ hodnota dielika (stupnice)

5.02

- ♦ verification scale interval
- ♦ échelon de vérification
- ♦ intervallo di verificazione
- ♦ overovací dielik

5.03

- ♦ number of verification scale intervals
- ♦ nombre d'échelons de vérification
- ♦ numero di intervalli della scala di verificazione
- ♦ počet overovacích dielikov (stupnice)

5.04

- ♦ indicating device
- ♦ dispositif indicateur
- ♦ dispositivo indicatore
- ♦ indikačné zariadenie

5.05

wskazanie pierwotne

wskazanie (pokazywane, drukowane lub zapamiętane) podlegające prawnej kontroli metrologicznej

5.06

urządzenie pomocnicze

urządzenie, którego zadaniem jest realizacja pewnej szczególnej funkcji, bezpośrednio związanej z opracowaniem, przekazywaniem lub pokazywaniem wyniku pomiaru

Uwaga 1 Urządzenie pomocnicze może podlegać lub nie podlegać prawnej kontroli metrologicznej z uwagi na swą funkcję w systemie pomiarowym lub postanowienia przepisów krajowych.

Uwaga 2 Do głównych urządzeń pomocniczych zalicza się:

- urządzenie zerujące,
- urządzenie powtarzające wskazanie,
- urządzenie drukujące,
- urządzenie zapamiętujące,
- urządzenie wskazujące cenę,
- urządzenie sumująco-wskazujące,
- urządzenie nastawne,
- urządzenie samoobsługowe.

5.07

urządzenie sprawdzające

urządzenie wbudowane w przyrząd pomiarowy, umożliwiające wykrycie znacznych zakłóceń wskazania i reagowanie na nie

Uwaga „Reagowanie” oznacza tu adekwatną odpowiedź przyrządu pomiarowego (sygnał świetlny, sygnał dźwiękowy, zatrzymanie procesu pomiarowego itd.).

5.05

- ♦ primary indication
- ♦ indication primaire
- ♦ indicazione primaria
- ♦ primárna indikácia

5.06

- ♦ ancillary device
- ♦ dispositif complémentaire
- ♦ dispositivo accessorio
- ♦ prídatné zariadenie

5.07

- ♦ checking facility
- ♦ système de contrôle
- ♦ sistema di controllo
- ♦ kontrolné zariadenie

5.08

przyrząd kontrolny

waga stosowana do wyznaczania umownej masy obciążeń próbnych

Uwaga 1 Przyrząd kontrolny stosowany do prób może być:

- przyrządem odrębnym niż przyrząd poddawany próbom, albo
- przyrządem zintegrowanym z przyrządem poddawany próbom, w przypadku, gdy ten drugi zapewnia możliwość ważenia statycznego.

Uwaga 2 Termin ten stosowany jest w odniesieniu do wag.

5.09

przyrząd pomiarowy współpracujący

przyrząd do pomiaru wielkości innej niż menzurand, której wartość wykorzystywana jest do korygowania lub przetwarzania wyniku pomiaru

Uwaga Zazwyczaj przyrząd pomiarowy współpracujący połączony jest z urządzeniem (urządzeniem korygującym, urządzeniem przetwarzającym, kalkulatorem), które jest częścią przyrządu pomiarowego i które zmienia (koryguje, przetwarza) wynik pomiaru tak, aby otrzymać wartość menzurandu w warunkach określonych w jego specyfikacji.

5.10

terminal

urządzenie cyfrowe posiadające jeden lub więcej klawiszy (albo mysz, ekran dotykowy itd.) do obsługi przyrządu i wyświetlacz pokazujący wyniki pomiarów przekazywanych przez interfejs cyfrowy lub za pomocą analogowego urządzenia przetwarzającego dane

5.08

- ♦ **control instrument**
- ♦ **instrument de contrôle**
- ♦ **strumento di controllo**
- ♦ **kontrolné meradlo**

5.09

- ♦ **associated measuring instrument**
- ♦ **instrument de mesure associé**
- ♦ **strumento di misura associato**
- ♦ **pripojené meradlo**

5.10

- ♦ **terminal**
- ♦ **terminal**
- ♦ **terminale**
- ♦ **terminál**

5.11

błąd własny początkowy **błąd podstawowy początkowy**

błąd własny przyrządu pomiarowego wyznaczony przed jego próbami działania i ewaluacją trwałości

5.12

zakłócenie wskazania **błąd dodatkowy**

różnica pomiędzy błędem wskazania a błędem własnym przyrządu pomiarowego

Uwaga 1 Zasadniczo zakłócenie wskazania jest następstwem niepożądanego zmiany danych zawartych lub przepływających przez elektroniczny przyrząd pomiarowy.

Uwaga 2 Z definicji wynika, że „zakłócenie wskazania” ma wartość liczbową i wyrażane jest albo w jednostkach miary albo jako wartość względna, np. procentowa.

5.13

granica zakłócenia wskazania **granica błędu dodatkowego**

wartość określona we właściwym zaleceniu wyznaczająca granicę nieznaczących zakłóceń wskazania

5.14

zakłócenie wskazania znaczne **błąd dodatkowy znaczny**

zakłócenie wskazania przekraczające określoną granicę zakłócenia wskazania

Uwaga W przypadku niektórych typów przyrządów pomiarowych niektóre zakłócenia wskazania przekraczające wartość graniczną określoną we właściwym zaleceniu mogą nie zostać uznane

5.11

- ♦ **initial intrinsic error**
- ♦ **erreur intrinsèque initiale**
- ♦ **errore intrinseco iniziale**
- ♦ **počiatočná vlastná chyba**

5.12

- ♦ **fault**
- ♦ **défaut**
- ♦ **scostamento**
- ♦ **porucha**

5.13

- ♦ **fault limit**
- ♦ **défaut limite**
- ♦ **scostamento limite**
- ♦ **hranica poruchy**

5.14

- ♦ **significant fault**
- ♦ **défaut significatif**
- ♦ **scostamento significativo**
- ♦ **významná porucha**

za znaczne. Właściwe zalecenie powinno określać, kiedy zrobienie takiego wyjątku jest możliwe. Np. dopuszczalne jest wystąpienie jednego lub kilku następujących zakłóceń wskazania:

- zakłócenia wskazania będące następstwem jednoczesnych i wzajemnie niezależnych przyczyn mających swe źródło w przyrządzie pomiarowym lub jego urządzeniu sprawdzającym,
- przejściowe zakłócenia wskazania w postaci chwilowych zmian wskazania, które nie może być interpretowane, zapamiętane ani przesyłane jako wynik pomiaru,
- zakłócenia wskazania powodujące tak poważną zmiany wyniku pomiaru, że dostrzegają to wszyscy zainteresowani tym wynikiem; właściwe zalecenie może określać charakter tych zmian.

5.15

trwałość

zdolność przyrządu pomiarowego do zachowania niezmiennych charakterystyk przez okres użytkowania

5.16

błąd trwałości

różnica między błędem własnym przyrządu pomiarowego po okresie jego użytkowania a jego początkowym błędem własnym

5.15

- ◆ durability
- ◆ durabilité
- ◆ durabilità
- ◆ trvanlivost'

5.16

- ◆ durability error
- ◆ erreur de durabilité
- ◆ errore di durabilità
- ◆ chyba trvanlivosti

5.17

błąd trwałości znaczny

błąd trwałości przekraczający wartość określoną we właściwym zaleceniu

Uwaga Niektóre błędy trwałości przekraczające wartość określoną we właściwym zaleceniu mogą nie zostać uznane za znaczne. Właściwe zalecenie powinno określać, kiedy zrobienie takiego wyjątku jest możliwe. Np. dopuszczalne jest wystąpienie jednego lub kilku następujących błędów:

- wskazanie nie może być interpretowane, zapamiętane ani przesyłane jako wynik pomiaru;
- wskazanie wyklucza możliwość wykonania jakiegokolwiek pomiaru;
- wskazanie jest w tak oczywisty sposób błędne, że dostrzegają to wszyscy zainteresowani wynikiem pomiaru;
- błąd trwałości nie może zostać wykryty i niemożliwa jest reakcja na jego pojawienie się wskutek defektu w urządzeniu zabezpieczającym należytą trwałość.

5.18

czynnik wpływający

wielkość wpływająca, której wartość mieści się w przedziale wyznaczonym przez warunki użytkowania znamionowe określone dla przyrządu pomiarowego

Uwaga 1 Warunki użytkowania znamionowe powinny być zgodne z właściwymi wymaganiami wyspecyfikowanymi we właściwym zaleceniu.

Uwaga 2 Zmienność wskazań będąca następstwem czynnika wpływającego uważana jest za błąd, a nie za zakłócenie wskazania.

5.17

♦ significant durability error

♦ erreur de durabilité significative

♦ errore significativo di durabilità

♦ významná chyba trvanlivosti

5.18

♦ influence factor

♦ facteur d'influence

♦ fattore di influenza

♦ ovplyvňujúci faktor

5.19

zakłócenie

wielkość wpływająca, której wartość mieści się w granicach wyspecyfikowanych we właściwym załączeniu, ale wykracza poza granice przedziału wyznaczonego przez warunki użytkowania znamionowe określone dla przyrządu pomiarowego

5.20

program prób

opis serii prób dla pewnych typów sprzętu

5.21

próba działania

próba mająca na celu sprawdzenie, czy poddany jej sprzęt jest w stanie wykonać funkcje, do których realizacji jest przewidziany

5.22

próba trwałości

próba, której celem jest sprawdzenie, czy przyrząd poddany próbom jest zdolny zachować swoje charakterystyki (przetwarzania) przez okres użytkowania

5.19

- ◆ disturbance
- ◆ perturbation
- ◆ disturbo
- ◆ rušenje

5.20

- ◆ test program
- ◆ programme d'essai(s)
- ◆ programma di prova(e)
- ◆ skúšobný program

5.21

- ◆ performance test
- ◆ essai de performance
- ◆ prove di prestazione
- ◆ skúška funkčnosti

5.22

- ◆ durability test
- ◆ essai de durabilité
- ◆ prova di durabilità
- ◆ skúška trvanlivosti

6. Oprogramowanie w metrologii prawnej

6.01

identyfikacja oprogramowania identyfikator oprogramowania

dostępny do odczytu ciąg znaków (np. numer wersji, suma kontrolna) powiązany nierozzerwalnie z konkretnym programem lub modulem programu

Uwaga Może być odczytany z przyrządu będącego w użyciu.

6.02

rozdzielenie oprogramowania

rozdzielenie oprogramowania w przyrządzie pomiarowym na część mającą znaczenie z prawnego punktu widzenia i część nie mającą znaczenia z prawnego punktu widzenia

Uwaga Komunikacja pomiędzy tymi częściami odbywa się przez interfejs programowy.

6.03

interfejs programowy

kod programu oraz dedykowany obszar danych przyjmujący, filtrujący oraz przekazujący dane między modułami programowymi

Uwaga Interfejs programowy niekoniecznie musi mieć znaczenie z prawnego punktu widzenia.

6.04

zabezpieczenie programu

zabezpieczenie przyrządu pomiarowego lub obszaru danych przez blokadę zaimplementowaną sprzętowo lub programowo

Uwaga Blokada/plomba musi być usunięta, zniszczona lub uszkodzona, aby uzyskać dostęp do programu umożliwiający jego modyfikację.

6.01

- ♦ software identification
- ♦ identification du logiciel
- ♦ identificazione del software
- ♦ identifikácia softvéru

6.02

- ♦ software separation
- ♦ séparation du logiciel
- ♦ separazione del software
- ♦ triedenie softvéru

6.03

- ♦ software interface
- ♦ interface logiciel
- ♦ interfaccia software
- ♦ rozhranie softvéru

6.04

- ♦ software protection
- ♦ protection du logiciel
- ♦ protezioni del software
- ♦ ochrana softvéru

6.05

protokół zdarzeń log

plik danych dotyczących sekwencji zdarzeń z oznaczeniem czasu każdego ze zdarzeń, np. zmian wartości parametrów urządzenia lub wersji programu, albo innych zdarzeń istotnych z prawnego punktu widzenia, mogących wpłynąć na właściwości metrologiczne

6.06

zdarzenie

działanie, w trakcie którego następuje zmiana parametru przyrządu pomiarowego, czynnika adjustacji lub następuje aktualizacja modułu oprogramowania

6.07

urządzenie pamięci trwałej urządzenie pamięci masowej

urządzenie służące do przechowania danych pomiarowych po zakończeniu pomiaru i następnie do udostępniania ich w celach istotnych z prawnego punktu widzenia (np. zawarcie transakcji handlowej)

6.08

interfejs użytkownika

interfejs umożliwiający wymianę informacji pomiędzy operatorem oraz urządzeniem pomiarowym lub jego częściami sprzętowymi lub programowymi, jak np. przełączniki, klawiatura, wyświetlacz, drukarka, ekran dotykowy, okienko na ekranie wraz z generującym je oprogramowaniem

6.05

- ♦ **audit trail**
- ♦ **registre des événements**
- ♦ **registro degli eventi**
- ♦ **záznam z auditu**

6.06

- ♦ **event**
- ♦ **événement**
- ♦ **evento**
- ♦ **udalost'**

6.07

- ♦ **storage device**
- ♦ **dispositif de mémorisation**
- ♦ **dispositivo di memoria fisso**
- ♦ **pamäťové zariadenie**

6.08

- ♦ **user interface**
- ♦ **interface utilisateur**
- ♦ **interfaccia utilizzatore**
- ♦ **užívateľské rozhranie**

Aneks A. Terminy odnoszące się do oceny zgodności

A.1

ocena zgodności

wykazanie, że wyspecyfikowane wymagania dotyczące wyrobu, procesu, systemu, osoby lub jednostki zostały spełnione

Uwaga 1 Ocena zgodności obejmuje działania zdefiniowane w innym miejscu, w niniejszej normie międzynarodowej, takie jak: badanie, kontrola, jak również certyfikacja oraz akredytacja jednostek oceniających zgodność.

Uwaga 2 W niniejszej normie międzynarodowej wyrażenie „przedmiot oceny zgodności” lub „przedmiot” stosuje się do konkretnego materiału, wyrobu, instalacji, procesu, systemu, osoby lub jednostki, do której ocena zgodności ma zastosowanie. Usługa jest objęta definicją wyrobu.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 2.1]

A.2

jednostka oceniająca zgodność

jednostka, która świadczy usługi w zakresie oceny zgodności

Uwaga Jednostka akredytująca nie jest jednostką oceniającą zgodność.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 2.5]

A.3

jednostka akredytująca

upoważniona jednostka, która prowadzi akredytację

Uwaga Upoważnienie jednostki akredytującej jest zwykle uzyskiwane od rządu.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 2.6]

A.1

- ♦ conformity assessment
- ♦ évaluation de la conformité
- ♦ valutazione della conformità
- ♦ posudzowanie zhody

A.2

- ♦ conformity assessment body
- ♦ organisme d'évaluation de la conformité
- ♦ organismo di valutazione della conformità
- ♦ orgán posudzovania zhody

A.3

- ♦ accreditation body
- ♦ organisme d'accréditation
- ♦ organismo di accreditamento
- ♦ akreditačný orgán

A.4

system oceny zgodności

zasady, procedury i zarządzanie dotyczące przeprowadzania oceny zgodności

Uwaga Systemy oceny zgodności mogą działać na szczeblu międzynarodowym, regionalnym, krajowym lub niższym.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 2.7]

A.5

program oceny zgodności plan oceny zgodności

system oceny zgodności odnoszący się do określonych przedmiotów oceny zgodności, do których stosują się te same wyspecyfikowane wymagania, określone zasady i procedury

Uwaga Programy oceny zgodności mogą działać na szczeblu międzynarodowym, regionalnym, krajowym lub niższym.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 2.8]

A.6

wyspecyfikowane wymaganie

potrzeba lub oczekiwanie, które zostało określone

Uwaga Wyspecyfikowane wymagania mogą być określone w dokumentach normatywnych, takich jak przepisy, normy i specyfikacje techniczne.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 3.1]

A.4

- ♦ conformity assessment system
- ♦ système d'évaluation de la conformité
- ♦ sistema di valutazione della conformità
- ♦ systém posudzovania zhody

A.5

- ♦ conformity assessment scheme
- ♦ conformity assessment program
- ♦ système particulier d'évaluation de la conformité
- ♦ programme d'évaluation de la conformité
- ♦ schema di valutazione della conformità
- ♦ programma di valutazione della conformità
- ♦ program posudzovania zhody
- ♦ schéma posudzovania zhody

A.6

- ♦ specified requirement
- ♦ exigence spécifiée
- ♦ requisito specificato
- ♦ požiadavka (špecifikovaná)

A.7

procedura

ustalony sposób przeprowadzenia działania lub procesu

Uwaga 1 Procedury mogą być udokumentowane lub nie.

Uwaga 2 Jeżeli procedura jest udokumentowana, to często stosuje się termin „procedura pisemna” lub „procedura udokumentowana”. Dokument, który zawiera procedurę, można nazwać „dokumentem procedury”.

[PN-EN ISO 9000:2000, 3.4.5]

A.8

program certyfikacji

system certyfikacji odnoszący się do określonych wyrobów, do których mają zastosowanie te same wyspecyfikowane wymagania, określone zasady i procedury

Uwaga 1 Zaadaptowano z ISO/IEC 17000:2004, definicja 2.8.

Uwaga 2 „System certyfikacji” to „system oceny zgodności”, który jest zdefiniowany w ISO/IEC 17000:2004, definicja 2.7.

Uwaga 3 Zasady, procedury i zarządzanie w celu wdrożenia certyfikacji wyrobu, procesu i usługi są określone w programie certyfikacji.

Uwaga 4 Ogólne wytyczne dotyczące opracowywania programów są podane w ISO/IEC 17067, w powiązaniu z ISO/IEC Guide 28 i ISO/IEC Guide 53.

[PN-EN ISO/IEC 17065, 3.9]

A.7

- ♦ **procedure**
- ♦ **procédure**
- ♦ **procedura**
- ♦ **postup**

A.8

- ♦ **certification scheme**
- ♦ **système particulier de certification**
- ♦ **schema di certificazione**
- ♦ **certifikačná schéma**

A.9

pobieranie próbek

zapewnienie próbki przedmiotu oceny zgodności, zgodnie z procedurą

[PN-EN ISO/IEC 17000, 4.1]

A.10

badanie

określenie co najmniej jednej właściwości przedmiotu oceny zgodności, zgodnie z procedurą

Uwaga Termin „badanie” zwykle stosuje się do materiałów, wyrobów lub procesów.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 4.2]

Uwaga do wydania polskiego VIML

W polskim wydaniu normy użyto terminu „badanie”, który – w sensie lingwistycznym – nie jest dokładnym tłumaczeniem terminów „testing” czy „essai”. W języku polskim odpowiednikami tych terminów są *resp.* wyrazy: „testowanie”, „próba”.

A.11

kontrola inspekcja

badanie projektu wyrobu, wyrobu, procesu lub instalacji i określenie ich zgodności z wyspecyfikowanymi wymaganiami lub, na podstawie profesjonalnego osądu, z wymaganiami ogólnymi

Uwaga Kontrola procesu może obejmować kontrolę osób, urządzeń, technologii i metodyki.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 4.3]

A.9

- ♦ **sampling**
- ♦ **échantillonnage**
- ♦ **campionamento**
- ♦ **vzorkovanie**

A.10

- ♦ **testing**
- ♦ **essai**
- ♦ **prova**
- ♦ **skúšanie**

A.11

- ♦ **inspection**
- ♦ **inspection**
- ♦ **ispezione**
- ♦ **inšpekcia**

A.12

audit

systematyczny, niezależny, udokumentowany proces uzyskiwania zapisów, stwierdzenia faktów lub innych odpowiednich informacji i ich obiektywnej oceny w celu określenia stopnia spełnienia wyspecyfikowanych wymagań

Uwaga Podczas gdy „audit” stosuje się do systemów zarządzania, „ocenę” stosuje się do jednostek oceniających zgodność, jak również w bardziej ogólnym znaczeniu.

PN-EN [ISO/IEC 17000, 4.4]

A.13

ocena równorzędna

ocena jednostki na zgodność z wyspecyfikowanymi wymaganiami przez przedstawicieli innych jednostek wchodzących w skład grupy porozumienia lub kandydatów do takiej grupy

[PN-EN ISO/IEC 17000, 4.5]

A.14

przeгляд

weryfikacja przydatności, adekwatności i skuteczności działań związanych z wyborem i określeniem oraz wyników tych działań w odniesieniu do spełnienia przez przedmiot oceny zgodności wyspecyfikowanych wymagań

[PN-EN ISO/IEC 17000, 5.1]

A.12

- ♦ audit
- ♦ audit
- ♦ audit
- ♦ audit

A.13

- ♦ peer assessment
- ♦ évaluation par des pairs
- ♦ valutazione fra pari
- ♦ vzájomné posudzovanie

A.14

- ♦ review
- ♦ revue
- ♦ riesame
- ♦ preskúmanie

A.15

atestacja

wystawienie oświadczenia opartego na decyzji poprzedzonej przeglądem, że spełnienie wyspecyfikowanych wymagań zostało wykazane

Uwaga 1 Oświadczenie, określane w niniejszej normie międzynarodowej jako „oświadczenie o zgodności”, wyraża zapewnienie, że zostały spełnione wyspecyfikowane wymagania. Takie zapewnienie samo w sobie nie daje gwarancji kontraktowych lub innych gwarancji prawnych.

Uwaga 2 Działania atestacyjne wykonywane przez stronę pierwszą i trzecią są wyróżnione za pomocą terminów od 5.4 do 5.6. Dla atestacji wykonywanej przez stronę drugą nie ma specjalnego terminu.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 5.2]

A.16

zakres atestacji

dziedzina lub właściwości przedmiotów oceny zgodności objętych atestacją

[PN-EN ISO/IEC 17000, 5.3]

A.17

deklaracja

atestacja przez stronę pierwszą

[PN-EN ISO/IEC 17000, 5.4]

A.15

- ◆ **attestation**
- ◆ **attestation**
- ◆ **attestazione**
- ◆ **osvedčenie**

A.16

- ◆ **scope of attestation**
- ◆ **portée de l'attestation**
- ◆ **scopo dell'attestazione**
- ◆ **rozsah osvedčenia**

A.17

- ◆ **declaration**
(of conformity)
- ◆ **déclaration**
(de conformité)
- ◆ **dichiarazione**
(di conformità)
- ◆ **vyhlásenie** (o zhode)

A.18

certyfikacja

atestacja przez stronę trzecią w odniesieniu do wyrobów, procesów, systemów lub osób

Uwaga 1 Certyfikacja systemu zarządzania jest czasem nazywana również rejestracją.

Uwaga 2 Certyfikacja ma zastosowanie do wszystkich przedmiotów oceny zgodności z wyjątkiem samych jednostek oceniających zgodność, do których ma zastosowanie akredytacja.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 5.5]

A.19

akredytacja

atestacja przez stronę trzecią, dotycząca jednostki oceniającej zgodność, służąca formalnemu wykazaniu jej kompetencji do wykonywania określonych zadań w zakresie oceny zgodności

[PN-EN ISO/IEC 17000, 5.6]

A.20

nadzór

systematyczne powtarzanie działań związanych z oceną zgodności jako podstawa do utrzymania ważności oświadczenia o zgodności

[PN-EN ISO/IEC 17000, 6.1]

A.21

zawieszenie

czasowe unieważnienie oświadczenia o zgodności dla całego wyspecyfikowanego zakresu atestacji lub jego części

[PN-EN ISO/IEC 17000, 6.1]

A.18

- ◆ **certification (of conformity)**
- ◆ **certification**
- ◆ **certificazione**
- ◆ **certifikácia (zhody)**

A.19

- ◆ **accreditation**
- ◆ **accréditation**
- ◆ **accreditamento**
- ◆ **akreditácia**

A.20

- ◆ **surveillance**
- ◆ **surveillance**
- ◆ **sorveglianza**
- ◆ **dohľad**

A.21

- ◆ **suspension**
- ◆ **suspension**
- ◆ **sospensione**
- ◆ **pozastavenie**

A.22

odwołanie

wystąpienie przez dostawcę przedmiotu oceny zgodności do jednostki oceniającej zgodność lub jednostki akredytującej o ponowne rozpatrzenie przez tę jednostkę decyzji przez nią podjętej odnoszącej się do tego przedmiotu

[PN-EN ISO/IEC 17000, 6.4]

A.23

skarga

wyrażenie niezadowolenia innego niż odwołanie, przez jakąkolwiek osobę lub organizację, w stosunku do jednostki oceniającej zgodność lub jednostki akredytującej dotyczące działań tej jednostki, wymagające odpowiedzi

PN-EN [ISO/IEC 17000, 6.5]

A.24

grupa porozumienia

jednostki będące sygnatariuszami umowy, na której jest oparte porozumienie

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.10]

A.25

dopuszczenie

pozwolenie na wprowadzenie na rynek wyrobu lub procesu albo na stosowanie ich do określonych celów lub w określonych warunkach

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.1]

A.22

- ♦ **appeal**
- ♦ **appel**
- ♦ **appello**
- ♦ **odvolanie**

A.23

- ♦ **complaint**
- ♦ **plainte**
- ♦ **reclamo**
- ♦ **stážnost**

A.24

- ♦ **agreement group**
- ♦ **groupe d'accord**
- ♦ **gruppo di accordo**
- ♦ **skupina (krajín) dohody**

A.25

- ♦ **approval**
- ♦ **homologation**
- ♦ **approvazione**
- ♦ **schválenie**

A.26

wzajemność

stosunki między dwiema stronami, w ramach których obie strony mają względem siebie te same prawa i obowiązki

Uwaga 1 Wzajemność może istnieć przy porozumieniu wielostronnym, obejmującym sieć wzajemnych stosunków dwustronnych.

Uwaga 2 Mimo równości praw i obowiązków możliwości z nich wynikające mogą być różne; może to prowadzić do nierówności stosunków między stronami.

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.11]

A.27

jednakowe traktowanie

traktowanie – w sytuacji porównywalnej – wyrobów lub procesów jednego dostawcy, w sposób nie mniej korzystny niż podobnych wyrobów lub procesów innego dostawcy

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.12]

A.28

traktowanie krajowe

traktowanie – w sytuacji porównywalnej – wyrobów lub procesów pochodzących z innych krajów, w sposób nie mniej korzystny niż podobnych wyrobów lub procesów pochodzenia krajowego

[PN-EN /IEC 17000, 7.13]

A.26

- ◆ reciprocity
- ◆ réciprocité
- ◆ reciprocità
- ◆ reciprocita

A.27

- ◆ equal treatment
- ◆ traitement égal
- ◆ uguale trattamento
- ◆ rovnaké zaobchádzanie

A.28

- ◆ national treatment
- ◆ traitement national
- ◆ trattamento nazionale
- ◆ národné zaobchádzanie

A.29

jednakowe traktowanie krajowe

traktowanie – w sytuacji porównywalnej – wyrobów lub procesów pochodzących z innych krajów, w sposób nie mniej korzystny niż podobnych wyrobów lub procesów pochodzenia krajowego lub pochodzących z jakiegokolwiek innego kraju

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.14]

A.30

autoryzacja

rządowe upoważnienie jednostki oceniającej zgodność do wykonywania wyspecyfikowanych działań związanych z oceną zgodności

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.2]

A.31

organ autoryzujący

jednostka ustanowiona w ramach rządu lub upoważniona przez rząd do autoryzowania jednostek oceniających zgodność, zawieszania lub cofania ich autoryzacji lub odwoływania zawieszania ich autoryzacji

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.3]

A.32

równoważność równoważność wyników oceny zgodności

relacja między różnymi wynikami oceny zgodności wystarczająca do osiągnięcia takiego samego poziomu zapewnienia zgodności w odniesieniu do takich samych wyspecyfikowanych wymagań

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.4]

A.29

- ♦ **equal and national treatment**
- ♦ **traitement égal et national**
- ♦ **trattamento uguale e nazionale**
- ♦ **rovnaké a národné zaobchádzanie**

A.30

- ♦ **designation**
- ♦ **désignation**
- ♦ **designazione**
- ♦ **poverenie**

A.31

- ♦ **designating authority**
- ♦ **autorité de désignation**
- ♦ **autorità di designazione**
- ♦ **poverujúci orgán**

A.32

- ♦ **equivalence**
equivalence of conformity assessment results
- ♦ **équivalence**
équivalence de résultats d'évaluation de la conformité

A.33

uznawanie

uznawanie wyników oceny zgodności

uznanie ważności wyniku oceny zgodności przedstawionego przez inną osobę lub jednostkę

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.5]

A.34

akceptacja

akceptacja wyników oceny zgodności

wykorzystanie wyniku oceny zgodności przedstawionego przez inną osobę lub jednostkę

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.6]

- ◆ **equivalenza**
equivalenza dei risultati di valutazione della conformità
- ◆ **rovnocennost'**
rovnocennost' výsledkov posudzovania zhody

A.33

- ◆ **recognition**
recognition of conformity assessment results
- ◆ **reconnaissance**
reconnaissance de résultats d'évaluation de la conformité
- ◆ **riconoscimento**
riconoscimento dei risultati di valutazione della conformità
- ◆ **uznanie**
uznanie výsledkov posudzovania zhody

A.34

- ◆ **acceptance**
acceptance of conformity assessment results
- ◆ **acceptation**
acceptation de résultats d'évaluation de la conformité
- ◆ **accettazione**
accettazione dei risultati della valutazione di conformità
- ◆ **akceptácia**
akceptácia posúdenia zhody

A.35

porozumienie jednostronne

porozumienie, na mocy którego jedna strona uznaje lub akceptuje wyniki oceny zgodności innej strony

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.5]

A.36

porozumienie dwustronne

porozumienie, na mocy którego dwie strony uznają lub akceptują wyniki oceny zgodności każdej ze stron

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.8]

A.37

porozumienie wielostronne

porozumienie, na mocy którego więcej niż dwie strony uznają lub akceptują wyniki oceny zgodności każdej ze stron

[PN-EN ISO/IEC 17000, 7.9]

A.35

- ◆ **unilateral arrangement**
- ◆ **arrangement unilatéral**
- ◆ **riconoscimento unilaterale**
- ◆ **jednostranná dohoda**

A.36

- ◆ **bilateral arrangement**
- ◆ **arrangement bilatéral**
- ◆ **riconoscimento bilaterale**
- ◆ **dvojstranná dohoda**

A.37

- ◆ **multilateral arrangement**
- ◆ **arrangement multilatéral**
- ◆ **riconoscimento multilaterale**
- ◆ **mnohostranná dohoda**

Indeks w języku angielskim

Alphabetical index

A

adjustment	0.15
adjustment of a measuring system	0.15
acceptance	A.34
acceptance of conformity assessment results	A.34
accreditation	A.19
accreditation body	A.3
agreement group	A.24
ancillary device	5.06
appeal	A.22
approval	A.25
approved type	4.13
associated measuring instrument	5.09
attestation	A.15
audit	A.12
audit trail	6.05

B

bilateral arrangement	A.36
-----------------------	------

C

calibration	0.14
category of instruments	4.01
certification (of conformity)	A.18
certification scheme	A.8
checking facility	5.07
complaint	A.23
conformity assessment	A.1
conformity assessment body	A.2
conformity assessment program	A.5
conformity assessment scheme	A.5
conformity assessment system	A.4
control instrument	5.08

D

declaration (of conformity)	A.17
designating authority	A.31
designation	A.30
device-specific parameter	4.12
disqualification of a measuring instrument	2.15
disturbance	5.19
durability	5.15
durability error	5.16
durability test	5.22

E	
equal and national treatment	A.29
equal treatment	A.27
equipment under test	4.16
equivalence	A.32
equivalence of conformity assessment results	A.32
error of indication	0.04
event	6.06
F	
family of measuring instruments	4.02
family of modules	4.05
fault	5.12
fault limit	5.13
I	
indicating device	5.04
indication	0.03
influence factor	5.18
influence quantity	0.07
initial intrinsic error	5.11
initial verification	2.12
initial verification of measuring instruments utilizing the manufacturer's quality management system	2.23
inspection	A.11
inspection by sampling	2.18
International System of Units, SI	0.02
intrinsic error	0.06
L	
law on metrology	1.02
legal control of measuring instruments	2.02
legal metrological control	2.01
legal metrology	1.01
legal metrology regulation	1.03
legal units of measurement	1.06
legally controlled measuring instrument	4.07
legally relevant	4.08
legally relevant parameter	4.10
limit of error	0.05
M	
mandatory periodic verification	2.14
marking	2.19
maximum permissible error	0.05
maximum permissible measurement error	0.05
measurement transducer	0.11
measuring instrument	0.10
measuring instrument acceptable for verification	4.14
measuring system	0.12

metrological supervision	2.03
metrological authority	1.05
metrologically relevant	4.03
metrology	0.01
module	4.04
multilateral arrangement	A.37
N	
national responsible body	1.04
national treatment	A.28
number of verification scale intervals	5.03
O	
obliteration of a verification mark	2.22
P	
peer assessment	A.13
performance test	5.21
placing on the market	2.24
preliminary examination	2.10
primary indication	5.05
procedure	A.7
R	
rated operating condition	0.08
reciprocity	A.26
recognition	A.33
recognition of conformity assessment results	A.33
recognition of type approval	2.07
recognition of verification	2.17
reference condition	0.09
reference operating condition	0.09
rejection mark	3.05
rejection notice	3.03
rejection of a measuring instrument	2.15
requalification of a measuring instrument	2.16
requirement, specified	A.6
review	A.14
S	
sampling	A.9
scale interval	5.01
scale of a displaying measuring instrument	0.13
scope of attestation	A.16
sealing	2.20
sealing mark	3.06
securing	2.21
significant durability error	5.17
significant fault	5.14
software identification	6.01

software interface	6.03
software protection	6.04
software separation	6.02
specified requirement	A.6
specimen of an approved type	4.09
storage device	6.07
subsequent verification	2.13
surveillance	A.20
suspension	A.21

T

terminal	5.10
test program	5.20
testing	A.10
type (pattern) evaluation	2.04
type approval	2.05
type approval certificate	3.01
type approval mark	3.07
type approval with limited effect	2.06
type of a measuring instrument or module	4.06
type-specific parameter	4.11

U

unilateral arrangement	A.35
user interface	6.08

V

verification by sampling	2.11
verification certificate	3.02
verification equipment	4.15
verification mark	3.04
verification of a measuring instrument	2.09
verification scale interval	5.02

W

withdrawal of a type approval	2.08
-------------------------------	------

Indeks w języku francuskim

Index alphabétique

A

acceptation	A.34
acceptation de résultats d'évaluation de la conformité	A.34
accréditation	A.19
ajustage	0.15
ajustage d'un système de mesure	0.15
appareil de mesure	0.10
appel	A.22
approbation de type	2.05
approbation de type d'effet limité	2.06
arrangement bilatéral	A.36
arrangement multilatéral	A.37
arrangement unilatéral	A.35
attestation	A.15
audit	A.12
autorité de métrologie	1.05
autorité de désignation	A.31

B

bulletin de refus	3.03
-------------------	------

C

caractère légal	4.08
caractère métrologique	4.03
catégorie d'instruments	4.01
certificat d'approbation de type	3.01
certificat de vérification	3.02
certification	A.18
condition de fonctionnement de référence	0.09
condition de référence	0.09
conditions assignées de fonctionnement	0.08
contrôle de métrologie légale	2.01
contrôle légal des instruments de mesure	2.02

D

déclaration (de conformité)	A.17
défaut	5.12
défaut limite	5.13
défaut significatif	5.14
désignation	A.30
dispositif complémentaire	5.06
dispositif de mémorisation	6.07
dispositif indicateur	5.04
durabilité	5.15

E	
échantillonnage	A.9
échelle	0.13
échelle d'un appareil de mesure afficheur	0.13
échelon	5.01
échelon de vérification	5.02
équipement de vérification	4.15
équipement soumis à l'essai	4.16
équivalence	A.32
équivalence de résultats d'évaluation de la conformité	A.32
erreur d'indication	0.04
erreur de durabilité	5.16
erreur de durabilité significative	5.17
erreur intrinsèque	0.06
erreur intrinsèque initiale	5.11
erreur maximale tolérée	0.05
essai	A.10
essai de durabilité	5.22
essai de performance	5.21
étalonnage	0.14
évaluation de la conformité	A.1
évaluation de type (modèle)	2.04
évaluation par des pairs	A.13
événement	6.06
examen préliminaire	2.10
exemplaire d'un type approuvé	4.09
exigence spécifiée	A.6
F	
facteur d'influence	5.18
famille de modules	4.05
famille d'instruments de mesure	4.02
G	
grandeur d'influence	0.07
groupe d'accord	A.24
H	
homologation	A.25
I	
identification du logiciel	6.01
indication	0.03
indication primaire	5.05
inspection	A.11
inspection par échantillonnage	2.18
instrument de contrôle	5.08
instrument de mesure	0.10
instrument de mesure associé	5.09
instrument de mesure légalement contrôlé	4.07

instrument de mesure présentable à la vérification	4.14
interface logiciel	6.03
interface utilisateur	6.08
L	
limite d'erreur	0.05
loi de métrologie	1.02
M	
marquage	2.19
marque d'approbation de type	3.07
marque de refus	3.05
marque de scellement	3.06
marque de vérification	3.04
métrologie	0.01
métrologie légale	1.01
mise sur le marché	2.24
module	4.04
N	
nombre d'échelons de vérification	5.03
O	
oblitération d'une marque de vérification	2.22
organisme d'accréditation	A.3
organisme d'évaluation de la conformité	A.2
organisme national responsable	1.04
P	
paramètre à caractère légal	4.10
paramètre spécifique au type	4.11
paramètre spécifique individuel	4.12
perturbation	5.19
plainte	A.23
portée de l'attestation	A.16
procédure	A.7
programme d'essai(s)	5.20
programme d'évaluation de la conformité	A.5
protection du logiciel	6.04
R	
réciprocité	A.26
reconnaissance	A.33
reconnaissance d'une approbation de type	2.07
reconnaissance de résultats d'évaluation de la conformité	A.33
reconnaissance de vérification	2.17
refus d'un instrument de mesure	2.15
registre des événements	6.05
réglementation de métrologie légale	1.03
remise en conformité d'un instrument de mesure	2.16

retrait d'une approbation de type	2.08
revue	A.14

S

scellement	2.20
sécurité	2.21
séparation du logiciel	6.02
surveillance	A.20
surveillance métrologique	2.03
suspension	A.21
système de contrôle	5.07
système de mesure	0.12
système d'évaluation de la conformité	A.4
Système International d'Unités, SI	0.02
système particulier de certification	A.8
système particulier d'évaluation de la conformité	A.5

T

terminal	5.10
traitement égal	A.27
traitement égal et national	A.29
traitement national	A.28
transducteur de mesure	0.11
type approuvé	4.13
type d'instrument de mesure ou de module	4.06

U

unités légales de mesure	1.06
--------------------------	------

V

vérification d'un instrument de mesure	2.09
vérification par échantillonnage	2.11
vérification périodique (obligatoire)	2.14
vérification primitive	2.12
vérification primitive d'instruments de mesure par recours au système de management de la qualité du fabricant	2.23
vérification primitive par assurance de la qualité	2.23
vérification ultérieure	2.13

Indeks w języku włoskim

Indice alfabetico

A

accettazione	A.34
accettazione dei risultati della valutazione di conformità	A.34
accreditamento	A.19
annullamento di un marchio di verificaione	2.22
appello	A.22
approvazione del tipo con specifiche limitazioni	2.06
approvazione del tipo	2.05
approvazione	A.25
attestazione	A.15
audit	A.12
autorità di designazione	A.31
autorità di metrologia	1.05
avviso di non conformità	3.03

C

campionamento	A.9
categoria di strumenti	4.01
certificato di approvazione del tipo	3.01
certificato di verificaione	3.02
certificazione	A.18
condizione di funzionamento di riferimento	0.09
condizione di funzionamento nominale	0.08
condizione di riferimento	0.09
condizione nominale	0.08
contrassegno di rifiuto	3.05
controllo legale sugli strumenti di misura	2.02
controllo metrologico legale	2.01

D

designazione	A.30
dichiarazione (di conformità)	A.17
dispositivo accessorio	5.06
dispositivo di memoria fisso	6.07
dispositivo indicatore	5.04
disturbo	5.19
durabilità	5.15

E

equivalenza dei risultati di valutazione della conformità	A.32
equivalenza	A.32
errore di durabilità	5.16
errore di indicazione	0.04
errore intrinseco iniziale	5.11

errore intrinseco	0.06
errore massimo tollerato	0.05
errore significativo di durabilità	5.17
esame preliminare	2.10
esemplare di un tipo approvato	4.09
evento	6.06
F	
famiglia di moduli	4.05
famiglia di strumenti di misura	4.02
fattore di influenza	5.18
G	
grandezza di influenza	0.07
gruppo di accordo	A.24
I	
identificazione del software	6.01
immissione sul mercato	2.24
indicazione primaria	5.05
indicazione	0.03
interfaccia software	6.03
interfaccia utilizzatore	6.08
intervallo di scala	5.01
intervallo di verificaione	5.02
ispezione per campionamento	2.18
ispezione	A.11
L	
legalmente rilevante	4.08
legge metrologica	1.02
lettura	0.03
limite di errore	0.05
M	
marcature	2.19
marchio di approvazione di tipo	3.07
marchio di verificaione	3.04
marchio per sigillo	3.06
metrologia legale	1.01
metrologia	0.01
metrologicamente rilevante	4.03
modulo	4.04
N	
notifica di rifiuto	3.03
numero di intervalli della scala di verificaione	5.03
O	
organismo di accreditamento	A.3

organismo di valutazione della conformità	A.2
organismo nazionale responsabile	1.04

P

parametro legalmente rilevante	4.10
parametro specifico del tipo	4.11
parametro specifico di un singolo strumento	4.12
procedura	A.7
programma di prova(e)	5.20
programma di valutazione della conformità	A.5
protezione del software	6.04
prova di durabilità	5.22
prova	A.10
prove di prestazione	5.21

R

reciprocità	A.26
reclamo	A.23
registro degli eventi	6.05
regolamentazione della metrologia legale	1.03
regolazione di un sistema di misura	0.15
regolazione	0.15
requisito specificato	A.6
revoca di un'approvazione del tipo	2.08
riconoscimento bilaterale	A.36
riconoscimento dei risultati di valutazione della conformità	A.33
riconoscimento della verifica	2.17
riconoscimento di un'approvazione del tipo	2.07
riconoscimento multilaterale	A.37
riconoscimento unilaterale	A.35
riconoscimento	A.33
riesame	A.14
rifiuto di uno strumento di misura	2.15
ripristino della conformità di uno strumento di misura	2.16

S

scala di uno strumento di misura dotato di visualizzatore	0.13
scala	0.13
scarto	3.03
schema di certificazione	A.8
schema di valutazione della conformità	A.5
scopo dell'attestazione	A.16
scostamento limite	5.13
scostamento significativo	5.14
scostamento	5.12
separazione del software	6.02
sicurezza	2.21
sigilli	2.20
sistema di controllo	5.07

sistema di misura	0.12
sistema di valutazione della conformità	A.4
Sistema Internazionale di unità	0.02
SI	0.02
sorveglianza metrologica	2.03
sorveglianza	A.20
sospensione	A.21
strumentazione per la verifica	4.15
strumentazione sottoposta a prova	4.16
strumento di controllo	5.08
strumento di misura associato	5.09
strumento di misura presentabile alla verifica	4.14
strumento di misura sottoposto a controlli legali	4.07
strumento di misura	0.10
T	
taratura	0.14
terminale	5.10
tipo approvato	4.13
tipo di strumento di misura o di modulo	4.06
trasduttore di misura	0.11
trattamento nazionale	A.28
trattamento uguale e nazionale	A.29
U	
uguale trattamento	A.27
unità di misura legali	1.06
V	
valutazione del tipo (modello)	2.04
valutazione della conformità	A.1
valutazione fra pari	A.13
verifica di uno strumento di misura	2.09
verifica per campionamento	2.11
verifica periodica (obbligatoria)	2.14
verifica prima di strumenti di misura attraverso il sistema qualità del fabbricante	2.23
verifica prima	2.12
verifica successiva	2.13

Indeks w języku słowackim

Abecedný index

A

akceptácia	A.34
akceptácia posúdenia zhody	A.34
akreditácia	A.19
akreditačný orgán	A.3
audit	A.12

C

certifikácia (zhody)	A.18
certifikačná schéma	A.8
certifikát o schválení typu	3.01
certifikát o overení	3.02
chyba indikácie	0.04
chyba trvanlivosti	5.16

D

dohľad	A.20
druh meradla	4.01
dvojstranná dohoda	A.36

H

hodnota dielika (stupnice)	5.01
hranica chyby	0.05
hranica poruchy	5.13

I

identifikácia softvéru	6.01
indikácia/údaj	0.03
indikačné zariadenie	5.04
inšpekcia	A.11

J

jednostranná dohoda	A.35
justáž	0.15

K

kalibrácia	0.14
kontrola vzorkovaním (výberom vzoriek)	2.18
kontrolné meradlo	5.08
kontrolné zariadenie	5.07

L

legálna kontrola meradiel	2.02
legálna metroológia	1.01

legálna metrologická kontrola	2.01
M	
merací prevodník	0.11
merací systém	0.12
meradlo	0.10
metrologia	0.01
metrologický dozor	2.03
metrologicky relevantný	4.03
mnohostranná dohoda	A.37
modul	4.04
N	
najväčšia dovolená chyba merania	0.05
najväčšia dovolená chyba (meradla)	0.05
národné zaobchádzanie	A.28
národný zodpovedný orgán	1.04
následné overenie	2.13
nastavenie meradla	0.15
O	
ochrana softvéru	6.04
odvolanie	A.22
orgán posudzovania zhody	A.2
orgán štátnej správy v oblasti metrologie	1.05
osvedčenie	A.15
overenie meradla	2.09
overenie vzorkovaním (výberom vzoriek)	2.11
overiteľné meradlo	4.14
overovací dielik	5.02
overovacia značka	3.04
overovacie zariadenie	4.15
ovplyvňujúca veličina	0.07
ovplyvňujúci faktor	5.18
oznámenie o zamietnutí	3.03
P	
pamätové zariadenie	6.07
počet overovacích dielikov (stupnice)	5.03
počiatočná vlastná chyba	5.11
porucha	5.12
postup	A.7
posudzovanie zhody	A.1
poverenie	A.30
poverujúci orgán	A.31
povinné periodické overovanie	2.14
pozastavenie	A.21
požiadavka (špecifikovaná)	A.6
pracovné podmienky	0.08
právne metrologické predpisy	1.03

právne relevantný	4.08
právne relevantný parameter	4.10
predbežná previerka (meradla)	2.10
predpísané pracovné podmienky	0.08
preskúmanie	A.14
prídavné zariadenie	5.06
primárna indikácia	5.05
pripojené meradlo	5.09
program posudzovania zhody	A.5
prvotné overenie	2.12
prvotné overenie meradiel využívajúce systém riadenia kvality výrobcu	2.23
R	
reciprocita	A.26
referenčné podmienky	0.09
rekvalifikácia	2.16
rodina meradiel	4.02
rodina modulov	4.05
rovnaké a národné zaobchádzanie	A.29
rovnaké zaobchádzanie	A.27
rovnocennosť	A.32
rovnocennosť výsledkov posudzovania zhody	A.32
rozhranie softvéru	6.03
rozsah osvedčenia	A.16
rušenie	5.19
S	
schéma posudzovania zhody	A.5
schválenie	A.25
schválenie typu	2.05
schválenie typu s obmedzením	2.06
schválený typ	4.13
skupina (krajín) dohody	A.24
skúšané zariadenie	4.16
skúšanie	A.10
skúška funkčnosti	5.21
skúška trvanlivosti	5.22
skúška typu (meradla)	2.04
skúšobný program	5.20
špecifický parameter typu (meradla)	4.11
špecifický parameter zariadenia	4.12
sťažnosť	A.23
stupnica zobrazovacieho meradla	0.13
sústava jednotiek SI	0.02
systém posudzovania zhody	A.4
T	
terminál	5.10
triedenie softvéru	6.02

trvanlivosť	5.15
typ meradla alebo modulu	4.06

U

udalosť	6.06
určené meradlo	4.07
uvádzanie na trh	2.24
užívateľské rozhranie	6.08
uznanie	A.33
uznanie overenia	2.17
uznanie schválenia typu	2.07
uznanie výsledkov posudzovania zhody	A.33

V

vlastná chyba	0.06
vyhlásenie (o zhode)	A.17
významná chyba trvanlivosti	5.17
významná porucha	5.14
vzájomné posudzovanie	A.13
vzorka schváleného typu	4.09
vzorkovanie	A.9

Z

zabezpečenie	2.20
zabezpečenie	2.21
zabezpečovacia značka	3.06
zákon o metrologii	1.02
zákonné meracie jednotky	1.06
zamietacia značka	3.05
zamietnutie meradla	2.15
záznam z auditu	6.05
značenie/označenie	2.19
značka schváleného typu	3.07
zrušenie overovacej značky (meradla)	2.22
zrušenie schválenia typu	2.08

Indeks alfabetyczny

A

adiustacja	0.15
adiustacja układu pomiarowego	0.15
akceptacja	A.34
akceptacja wyników oceny zgodności	A.34
akredytacja	A.19
atestacja	A.15
audit	A.12
autoryzacja	A.30

B

badanie	A.10
badanie wstępne	2.10
błąd dodatkowy	5.12
błąd dodatkowy znaczny	5.14
błąd podstawowy	0.06
błąd podstawowy początkowy	5.11
błąd trwałości	5.16
błąd trwałości znaczny	5.17
błąd własny	0.06
błąd własny początkowy	5.11
błąd wskazania	0.04

C

cecha zatwierdzenia typu	3.07
cecha legalizacyjna	3.04
cecha odrzucenia	3.05
cecha zabezpieczająca	3.06
cechowanie	2.19
certyfikacja	A.18
cofnięcie dyskwalifikacji przyrządu pomiarowego	2.16
czynnik wpływający	5.18

D

deklaracja	A.17
dopuszczenie	A.25
dyskwalifikacja przyrządu pomiarowego	2.15
działka elementarna	5.01
działka legalizacyjna	5.02

E

egzemplarz zatwierdzonego typu	4.09
ewaluacja typu (wzoru)	2.04

G

granica błędu	0.05
granica błędu dodatkowego	5.13

granica zakłócenia wskazania	5.13
grupa porozumienia	A.24
I	
identyfikacja oprogramowania	6.01
identyfikator oprogramowania	6.01
inspekcja	A.11
inspekcja na podstawie badania próbki statystycznej	2.18
interfejs programowy	6.03
interfejs użytkownika	6.08
J	
jednakowe traktowanie	A.27
jednakowe traktowanie krajowe	A.29
jednostka akredytująca	A.3
jednostka oceniająca zgodność	A.2
K	
kalibracja	0.14
kategoria przyrządów	4.01
kontrola	A.11
krajowy podmiot odpowiedzialny	1.04
L	
legalizacja na podstawie badania próbki statystycznej	2.11
legalizacja pierwotna	2.12
legalizacja pierwotna przyrządów pomiarowych z wykorzystaniem systemu zarządzania jakością wytwórcy	2.23
legalizacja ponowna	2.13
legalizacja przyrządu pomiarowego	2.09
legalne jednostki miar	1.06
liczba działek legalizacyjnych	5.03
log	6.05
M	
mający(a) znaczenie z prawnego punktu widzenia	4.08
mający(a) znaczenie z punktu widzenia metrologii	4.03
metrologia	0.01
metrologia prawna	1.01
Międzynarodowy Układ Jednostek Miar SI	0.02
moduł	4.04
N	
nadzór	A.20
nadzór metrologiczny	2.03
największy błąd dopuszczalny	0.05
największy dopuszczalny błąd pomiaru	0.05
O	
obowiązkowa legalizacja okresowa	2.14
ocena równorzędna	A.13
ocena zgodności	A.1

odrzućenie przyrządu pomiarowego	2.15
odwołanie	A.22
organ autoryzujący	A.31
organ administracyjny ds. metrologii	1.05

P

parametr charakterystyczny typu	4.11
parametr charakterystyczny urządzenia	4.12
parametr mający znaczenie z prawnego punktu widzenia	4.10
plan oceny zgodności	A.5
plomba	2.20
pobieranie próbek	A.9
podziałka przyrządu pomiarowego wskazującego	0.13
porozumienie dwustronne	A.36
porozumienie jednostronne	A.35
porozumienie wielostronne	A.37
prawna kontrola metrologiczna	2.01
prawna kontrola przyrządów pomiarowych	2.02
prawo metrologiczne	1.02
procedura	A.7
program certyfikacji	A.8
program oceny zgodności	A.5
program prób	5.20
protokół zdarzeń	6.05
próba działania	5.21
próba trwałości	5.22
przeгляд	A.14
przepis metrologii prawnej	1.03
przetwornik pomiarowy	0.11
przyrząd kontrolny	5.08
przyrząd pomiarowy	0.10
przyrząd pomiarowy współpracujący	5.09
przyrząd pomiarowy dopuszczony do legalizacji	4.14
przyrząd pomiarowy podlegający kontroli prawnej	4.07

R

rekwalifikacja przyrządu pomiarowego	2.16
rodzina modułów	4.05
rodzina przyrządów pomiarowych	4.02
rozdzielenie oprogramowania	6.02
równoważność	A.32
równoważność wyników oceny zgodności	A.32

S

skarga	A.23
sprzęt legalizacyjny	4.15
sprzęt poddawany próbom	4.16
system oceny zgodności	A.4

Ś

świadectwo legalizacji	3.02
------------------------	------

świadczenie zatwierdzenia typu	3.01
T	
terminal	5.10
traktowanie krajowe	A.28
trwałość	5.15
typ przyrządu pomiarowego lub modułu	4.06
typ zatwierdzony	4.13
U	
układ pomiarowy	0.12
urządzenie pamięci trwałe	6.07
urządzenie pamięci masowej	6.07
urządzenie pomocnicze	5.06
urządzenie sprawdzające	5.07
urządzenie wskazujące	5.04
usunięcie cechy legalizacyjnej	2.22
uznanie legalizacji	2.17
uznanie zatwierdzenia typu	2.07
uznawanie	A.33
uznawanie wyników oceny zgodności	A.33
W	
warunki odniesienia	0.09
warunki użytkowania odniesienia	0.09
warunki użytkowania znamionowe	0.08
wielkość wpływająca	0.07
wprowadzenie na rynek	2.24
wskazanie	0.03
wskazanie pierwotne	5.05
wycofanie zatwierdzenia typu	2.08
wyposażenie legalizacyjne	4.15
wyposażenie poddawane próbom	4.16
wyspecyfikowane wymagania	A.6
wzajemność	A.26
wzorcowanie	0.14
wzór zatwierdzonego typu	4.09
Z	
zabezpieczenie	2.21
zabezpieczenie programu	6.04
zakłócenie	5.19
zakłócenie wskazania	5.12
zakłócenie wskazania znaczne	5.14
zakres atestacji	A.16
zatwierdzenie typu	2.05
zatwierdzenie typu z ograniczonym skutkiem	2.06
zawiadomienie o odrzuceniu	3.03
zawieszenie	A.21
zdarzenie	6.06

Główny Urząd Miar (GUM) utworzony został w 1919 r. Od 1922 r. siedzibą jego jest zwracający uwagę budynek przy ul. Elektorальной 2 w Warszawie.

Główny Urząd Miar realizuje zadania w zakresie metrologii naukowej, przemysłowej i prawnej. Służą one zapewnieniu jednolitości miar i wymaganej dokładności pomiarów w Polsce poprzez m.in. budowę i utrzymanie wzorców pomiarowych i upowszechnianie jednostek miar (dotyczy to jednostek SI i innych legalnych jednostek miar).

GUM wykonuje wzorcowanie, ekspertyzy i ocenę zgodności przyrządów pomiarowych, a także dokonuje zatwierdzenia typu i legalizacji przyrządów pomiarowych.

Główny Urząd Miar jest polską krajową instytucją metrologiczną (NMI). Jego celem jest zapewnienie źródeł spójności pomiarowej w dziedzinie gospodarki, nauki i dla potrzeb życia kraju.

GUM uczestniczy w pracach międzynarodowych i regionalnych (europejskich) organizacji metrologicznych (Konwencja Metryczna, OIML, EURAMET, WELMEC).

The Central Office of Measures (GUM) was established in 1919. From 1922 to the present day its seat is the landmarked building at No. 2 Elektoralna Street in Warsaw.

The Central Office of Measures performs tasks in the scope of scientific, industrial and legal metrology. It makes possible to ensure the uniformity of measurement and the required accuracy of measurement in Poland by realization and maintenance of the measurement standards and dissemination of the units of measurement (this regards the SI units and other legal units of measurement).

GUM performs calibrations and expert assessments of measuring instruments, conformity assessment of measuring instruments and the type approval and verification of measuring instruments.

The Central Office of Measures is the Polish national metrology institute (NMI). Its objective is to provide the sources of traceability of measurement on the highest possible level for measurements in the area of economy, science and social life.

GUM participates in the activities of international and regional (European) metrological organisations (Meter Convention, OIML, EURAMET, WELMEC).

60 lat

Międzynarodowej Organizacji Metrologii Prawnej Organisation Internationale de Métrologie Légale

*W dniu **12 października 1955 r.** w Paryżu przedstawiciele pełnomocni **24** państw (w tym Polski) złożyli, w imieniu swoich rządów, podpisy pod Konwencją ustanawiającą Międzynarodową Organizację Metrologii Prawnej, powołując tym samym do życia pierwszą organizację o charakterze międzynarodowym, działającą w obszarze metrologii prawnej.*

**Jakich terminów używać, aby prawidłowo
rozmawiać w obcych językach
o metrologii prawnej
i sprawdzaniu przyrządów pomiarowych?**

Pomoże Ci ten słownik,
będący tłumaczeniem

Międzynarodowego Słownika Metrologii Prawnej
i owocem wieloletniej współpracy metrologów z wielu krajów,
realizowanej pod kierunkiem przedstawiciela GUM
w Komitecie Technicznym ds. Terminologii OIML.

**Mierzymy dla Wszystkich
od 1919 r.**

ISBN 978-83-940756-1-3